

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesечно 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti vrsta
maloglasni po 150
in 20, večji oglasni
nad 45 mm vsake
po 250 Din, veliki
po 5 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pr. vedem 6
naročil popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbranih
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Velik državnik

Čeprav se mnoge miselne podlage Masarykovega svetovnega nazora, preko katerih je že davno šel razvoj sodobnega človeškega duha, ne dajo vzdržati — zlasti ne njegovo pojmovanje in vrednotenje »čiste« znanosti pa odklanjanje »mitičnih« osnov življenja — je treba priznati globoki etos, ki prešinja vse mišljenje in delovanje prezidenta češkoslovaške republike. Njegovo življenje je vseskozi življenje sub specie aeternitatis, čeprav ga njegov sistem sam ni zasidral v globine božanstvenega razodetja. Kljub temu seva skozi ves njegov ideal naravne humanitete luč iz onostranstva, zasenčena po danes v marsičem preživeli filozofski umski gradnji. Svetovni nazor Tomaža Masaryka je vseskozi usmerjen v prakso, ker izvira iz celega človeka, ki teži za uresničenjem dobrega tako v kozmosu kakor v ožjem krogu lastnega rodu in domovine. Pojmuje pa Masaryk dobro v bistvu čisto krščansko z močnim optimističnim poudarkom, verujoč v njegovo gotovo zmago po telesno in npravnstveno prerobenem človeštvu že v mejah tostranskega življenja. Tudi je njegova etika, ki se izžrepuje vsa v čisto naravnih nalogah praktične ljubezni in pomoči bližnjemu, kljub naglašanju avtonomnosti končno le utemeljena v Bogu in bogodolžnem redu vesoljstva ter v ideji posmrtnosti.

Na teh osnovah je zgrajen tako socialni kakor politični nazor prezidenta Masaryka, ki nas z ozirom na razmere našega časa najbolj zanima. Teorije so od danes do jutri, sistemi se rušijo, dela velikega moža, ki so privrela iz dna k Bogu ustremljenega duha, večno ostanejo. Masaryk državnik bo preživel učeništva, kakaj kot državnik je oblikoval svoj narod, dal njegovi svobodi neporušljivo podlago in mu pokazal trdno postavljene cilje, ki niso izumek modrovanja golega razuma, ampak temeljijo v večno Npravnstvenem, ki kot vest živi v duši. Toda niso samo politični cilji češkoslovaškega državnika-filozofa npravnstveno utemeljeni, tudi metode njegovega političnega delovanja so npravnstvene. In prav v tem je največji pomen našega slavljenca za sodobno javno življenje, ki pozna velike politične talente, celo genije: Clemenceau-a, Ljennina, Mussolinija, ima pa samo enega Masaryka, ki mu brez pogojno resničoljubje in moralna brezhibnost ni samo vodilo zasebnega življenja, ampak v isti meri smernica javnega udejstvovanja.

Gledan s te strani, je Masaryk presenetljivo podoben očetu sodobne državne demokracije, Jurju Washingtonu. Tudi sicer se miselnost teh dveh velikih mož stika v eni črti: strogem vrednotenju resnice, skladnosti etičnih principov s praktičnim življenjem, absolutni poštenosti v zasebnih in javnih poslih, entuziasmični veri v ponpravnstvenje človeka po izomiki in v neprestani napredek družbe ter harmonično vzajemnost vseh stanov. Edina, seveda globoka razlika je v tem, da ortodoksna in zravnstvena otroška nabožnost angleškega rodoljuba ni bila še nič načeta po kritičizmu, ki je pozneje razkrojil verske osnove protestantizma. V pogledu praktičnega življenja pa sta oba državnika po plemenitosti mišljenja, duševni čistosti in pravicoljubju edinstvena primera moderne zgodovine.

Ce se vglavimo v Masarykov mogoče najpomembnejši spis: »Ideali humanitete« pa po tem prelistujemo Washingtonovo »Politično oporoko« iz leta 1783., se moramo čuditi istovetnosti političnih smernic obeh mož. Obema demokracija ni gola državna oblika, ampak naravnost nazor sveta in življenja. Pri obeh je fundirana v etosu, ki ne pozna razlike med »privatno« in »državno moralno« bodisi v notranjem političnem življenju naroda bodisi v odnosih s sosedi. Kakor Masaryk ogorčeno zavrača nauk o cilju, ki posvečuje vsako, tudi najbolj nemoralno in nasilno sredstvo, tako svarilno kliče Washington svojim rojakom, ki so hoteli proglašiti državni bankerot, da se rešijo svojih obveznosti, da se je »poštenost vedno izkazala kot najboljša in edino prava politika«. Kakor je Masaryku neobhoden pogoj zdrave demokracije državljanska zavest o moralnih obveznostih vsakega napram bližnjemu in vsemu občestvu, tako opominja Washington Amerikance, da bodo mogli očuvati svojo notranjo svobodo in zunanjo neodvisnost le, če bodo »vršili pravico, gojili pravo bratoljubje in ohranili vero v resnice krščanstva in krščanske npravnstvene kulture, ki edina zjamčuje srečo vsakega naroda na zemlji.« In obema je bistvo demokracije v tem, da se pravica do vlade izvaja iz soglasja vladanih pa da resnična demokracija ni mogoča brez avtonomije, samouprave ter svobode in samo-

Jugoslavija — Masaryku

Po vseh mestih Jugoslavije se vršile proslave Masarykovega jubileja -- Svečanost v Beogradu

Beograd, 7. marca. k. Na svečan način se je proslavila tukaj 80 letnica predsednika Češkoslovaške republike Toma Masaryka. Dopoldne se je vršila v prisotnosti princa Pavla, kot zastopnika Njeg. Vel. kralja ter diplomatskega zbora in vlade v gledališču svečana proslava,

Govor ministra Kumanudija

Beograd, 7. marca. AA. Na svečani akademiji, prirejeni v počastitev 80 letnice predsednika češkoslovaške republike danes ob 11 dopoldne v narodnem gledališču, je zastopnik ministra za zunanje zadeve in minister brez listovce dr. Kosta Kumanudi imel tale govor:

»Za veliko stvar gre, kadar majli narodi na zaostajajo za velikimi narodi. Vprašanje malih narodov je v tem, da delajo več kot ostali. V teh besedah predsednika Masaryka je ves njegov program. Glavno je, da narod ne zaostaja, da zavzame svoje mesto, da nastane tvorec in činitelj na svetu. K temu cilju vodi zno stmo sredstvo: Delo, dolgo, naporno in nepopustljivo do novih naporov. Svrho in sredstvo pa mora prešinjati moralno poštenje, vztrajna zaupanje in vzvišena zmaga. Vse to je Masaryk proučeval, o tem razmišljal. Obratno ga je vodila misel postopnega izvajanja in realiziranja njegovih dognanj. Tudi drugi narodi so na ta način dosegli svojo nalogo in svojo misijo, vendar niti eden ni izpolnil svoje misli tako, kot Masaryk in jo v tako popolni obliki posebej ustvaril in jo preustavil iz sveta notranjega razglabljanja in domišljanja v živo stvarnost. On edini je pokazal kako je mogoče biti tvorec ideje in njen ustvaritelj. Zato je dosegel svoj cilj v polnem obsegu.

Svoje dolgo življenje je porabil za to, da najprvo pod tujo oblastjo budi in učvrsti zavest češkoslovaškega naroda, zatem, da ga tekom svetovne vojne osvobodijo in naposled, da v miru položi temelje njegovi državi in da jo izgradi. Obkrožen v začetku z učenci in pristaši, zatem z zvestimi sotrudniki in sedaj z milijoni svojih sodržavljanih, je Masaryk moral prehoditi vse te etape, da se z najnižje stopnje povzpne na najsvetlejšo višino. V človeški zgodovini ni primera za njegovo delo. Od začetne točke pa do svojega cilja, to skoro nepregledno prostrano pot je prehodil kakor z enim zamahom, s trdnim korakom, ne da bi niti enkrat okleval. Profesor, propagator, politik, organizator, državnik in predsednik republike, vedno je ostal isti, ne da bi menjal svoje osnovne poglede, niti svoje delovne metode in ne da bi mu bilo treba odstopiti od svojih idealov in odstopati od svojega prepričanja. V tem leži njegova neizčrpna sila, ki ga je pripeljala do končnega trumfa.

V njegovem življenju sta dve ločeni dobi, ki prehajata druga v drugo in tvorita celoto. V eni in drugi dobi je bil zvezan z nami. Najprvo s Srbi in Hrvati, sedaj z Jugoslavi. Do svetovne vojne je ostal Masaryk v glavnem češkoslovaški učenjak in profesor stranke, ki je svoja proučevanja posvetil v prvi vrsti sociološkim in političnim vprašanjem svojega naroda. V isti mah pa je bil prešinjeno s široko slovansko solidarnostjo, ki jo je njegov veliki duh globoko občutil. Ta ga je vodila v Petrograd, Zagreb in Beograd. Proučujoč resnico in propovedujoč pravico med svojim narodom, ni mogel ostati ravnodušen gledalec iz daljave, ko je Avstro-Ogrska, se omajana v svojih temeljih, grabila za potvorjenimi dokumenti in urizirjala namišljene velicidajniške procese. V teh trenitkih narodnega trpljenja se je Masaryk izkazal s hrabrostjo, s svojim značajem, s širokogrudnostjo svojega duha in z veliko odločnostjo in zato je njegovo ime že tedaj prešlo v zgodovino našega naroda, kot neustrašnega zagovornika pravične stvari.

Ta prva doba je bila le priprava za veliko akcijo, ki je kasneje prestopila meje njegove

dejavnosti posameznih organizmov državne celote. Oba pa tudi zavržata malikovanje države, ki bi nasprotovala ideji humanitete in demokracije. Washington in Masaryk se v tem oziru v ničemer ne ločita od krščanskega državljanstva, in ob proslavi češkoslovaškega misleca in politika je naša največja dolžnost ta, da se pred vsem vglavimo v njegov nazor o državi ter ideal demokracije, ki se tako zelo razlikuje od nazorov in prakse materialistične, utilitaristične in čisto makijavelistične politike sedanjega časa.

To, mislimo, je edino prava resnična počastitev prezidenta Tomaža Masaryka. Njegova oseba in delo pa je sijajna potrditev izreka genialnega Avguština, ki letos praznuje svet petstoletnico njegove smrti, da je človeška narava v svoji globini krščanska. Izgradiš človeškega občestva po teh načelih je naloga, ki kliče vse častilce Masaryka na resno in neodložljivo delo, da se demokracija po sodobni usodni razvrstitev vsega zasebnega in javnega življenja zopet uresniči in utrdi pa da se opraviči veliki optimizem češkoslovaškega misleca.

na kateri je govoril zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudi, prosvetni minister Božo Maksimović in odpravnik poslov češkoslovaškega poslanstva dr. Vokač. Opoldne je bil svečan sprejem v poslaništvu češkoslovaške republike, ki se ga je udeležilo ogromno število ljudstva.

dezele, ga uvedla v mednarodno politiko, napravila iz njega bežanca, državnika brez države in čurga najvplivnejših mož te dobe.

Slutil je predstojatelj polom habsburške monarhije in zato je takoj razumel, da bo krvava borba njegovega naroda borba osvobodjenja, in že preden je bila svetovna vojna končana in ko se ni bilo mogoče predvideti njenega izhoda, je Masaryk dosegel od zavezniškov priznanje posebne češkoslovaške vlade z njim na čelu. Še preden je češkoslovaška država postala stvarnost, to je nedvomni dokaz, kolikšni so bili njegovi napori in napori njegovih sotrudnikov v inozemstvu, zlasti dr. Beneša in Stelaneke.

Deset let je minilo od postanka češkoslovaške republike in odkar je Masaryk njen neprestani predsednik. Ta doba je potekla v urejevanju in utrditvi novih nalog, v notranji konsolidaciji države in njenih organov. Navzlic težkočam, ki so neizbežne, kadar se razkosani deli ponovno združijo, je vsplošen napredek nesumnjiv in povsod viden. Ta ogromni napredek je treba predvsem pripisati njegovemu ugledu in njegovemu vplivu. Danes se sme svobodno reči, da so se strankarski nasprotniki odkrito združili v priznanju čistih idealov Masaryka, ki jih je pri izvrševanju najvišjih in najtežjih funkcij svoje države izpovedoval s polnim sijajem. Ustava češkoslovaške republike je priznala Masaryku izjemno pravico, da ga njegova izvolitev pretvarja v faktičnega dosmrtnega predsednika. Razen tega mu gre pri vodstvu zunanje politike posebno mesto. V mednarodnih odnosih je bilo treba njegovi državi krčiti pot in doznati dostojno mesto. Pri tem obilnem in raznovrstnem zunanjem programu se je mogel zaneesti na svojega zvestega sotrudnika in iskrenega prijatelja dr. Beneša. Z izvajanjem te zunanje politike in s takim programom je Češkoslovaška naglo zavzela eno najuglednejših pozicij v Društvu narodov. Masaryk s svojo avreolo in dr. Beneš s svojim neumornim udejstvovanjem, sta mogla kot moralni veličini prvega reda izvojevati za svojo državo vpliv in veljavo, ki gre samo največjim državam na svetu. Ni majhna zasluga zlasti dr. Beneša, da je bila uvedena arbitražna za mirno reševanje mednarodnih sporov. Ni dvoma, da je mednarodna vloga, ki jo igra Češkoslovaška v mednarodni politiki v Ženevi, omogočila tudi malo antanto. Ni pretirano reči, da se je nova politična tvorba izkazala kot najtrajnejša in svoji svrhi najbolj ustrezajoča od vseh po vojnih.

Od vsega začetka češkoslovaške države je Masaryk poudaril vodilna načela Resnice, Pravice in Mira. V 80. letu svojega življenja se ravna po isti misli in hodi po isti poti in z enako odločnostjo, kakor pred pol stoletjem, ko je prvič krenil po njej. Razlika je samo v tem, da je nekoč imel proti sebi sum nezaujanja in mržnje, danes ga obdaja spoštovanje, ljubezen in udanost vsega naroda. Poklonimo se in pozdravimo z globokim spoštovanjem njegov veliki lik, ki svetli široko vsega sveta.

Govor min. Maksimoviča

Beograd, 7. marca. AA. Nato je govoril prosvetni minister Božidar Maksimović in naglašal, da uživa prezident Masaryk v naši državi in med našim narodom izredne simpatije, ki si jih je stekel s svojim delom za če-

škoslovaško državo in kulturo in s svojimi zaslugami za jugoslovansko misel. Masaryk ni nikoli ostal na pol poti. V vlogi narodnega preroka je med vojno prepotoval vsa velika središča Evrope. Amerike in jih pridobil za češkoslovaško osvobodilno misel. Nastopal je v Franciji, Italiji, Svici, Holandiji, Angliji, Rusiji in Ameriki. Kmalu je dosegel, da je Francija 17. decembra 1917 priznala posebno češkoslovaško vojsko. V najtežjih dnevih našega naroda se je Masaryk postavil na branik jugoslovanskih idealov. Med vojno je potoval s srbskim potnim listom in v kroju srbskega oficirja. Od 90 let dalje je bilo pri njem mnogo učencev iz naših krajev, ki so postali pod njegovim vplivom propovedniki in borci jugoslovanske osvoboditve in samostojnosti. Pred vojno se je v znanem procesu neustraseno postavil na stran Srbov in Hrvatov ter branil Srbijo.

Proslava v Zagrebu

Zagreb, 7. marca. r. Danes ob 11 dopoldne je imela jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu svojo svečano sejo v čast 80 letnice predsednika češkoslovaške republike Tomaža Masaryka. Na seji, kateri je prisostvovalo okrog 40 akademikov, je bil prisoten tudi ban Silović, podban Stojanović, komandant armije Matić, komandant mesta general Marković, finančni minister dr. Švrljuga, bivši minister dr. Mažuranić, konzul CSR ing. Pukelj, ves konzularni zbor, veliko število univerzitetnih profesorjev z dekani fakultet ter z rektorjem dr. Belobrkom na čelu, kipar Meštrović, dalje društvo srednješkolskih profesorjev, zastopniki društva sv. Jeronima, zastopniki javnih korporacij in institucij, denarnih zavodov itd. Sejo je otvoril predsednik dr. Gabro Manojlović, ki je očrtal pomen Masarykovega imena ter prečital brzojavko, katere se je poslala češkoslovaškemu predsedniku.

Nato je govoril rektor zagrebske univerze dr. Belobrk ter pozdravil v imenu zagrebske univerze Masaryka kot častnega doktorja zagrebske univerze, kateri naslov mu je ta podelila že pred desetimi leti.

Nato je imel dr. Albert Bazala predavanje o Masaryku kot mislecu. Končno besedo pa je imel dr. Gabro Manojlović, ki je očrtal zgodovinski pomen Masarykove osebe. Akademija znanosti je sklenila na svoji seji 3. marca podeliti Masaryku ob njegovi 80 letnici kot filozofu in mislecu socialnih nauk, kot borcu za pravico in resnico, kot velikemu slovnanu naslov častnega člana. Zato je Manojlović prosil prisotnega konzula CSR, da sprejme dokumente o tej izvolitvi in jih izroči Masaryku.

Zagreb, 7. marca. r. Povodom 80 letnice predsednika CSR se je vršila sinoči v gledališču svečana predstava »Prodane neveste«. Prisotni so bili zastopniki javnih oblasti ter mnogostevilna zagrebska češka kolonija. Dame so bile v čeških narodnih nošah. Pred predstavo je imel svečan govor dr. Ivan Esih. — Danes zvečer ob 8 se je vršila v hrvatskem glasbenem zavodu svečana proslava pod pokroviteljstvom bana dr. Silovića ter zagrebskega CSR konzula ing. Pukelja.

Zagreb, 7. marca. r. Svečane proslave Masarykove 80 letnice se niso vršile le v Zagrebu, temveč tudi po vseh drugih mestih in krajih savske banovine.

Praške svečanosti

Čestitke strank - Masaryk o manjšinskem uprašanju in demokraciji

Praga, 7. marca. n. V zgodovinski deželnozborski dvorani na Hradčanih so se vršile danes čestitke predsedniku Masaryku, katerih se je udeležila vlada, predsedništvo obeh zbornic in zastopniki strank, razen madžarskih strank, nemških narodnih socialistov in nemških nacionalcev, ki so se opravičili ter komunistov, ki niso bili povabljeni. Po nagovorih ministrskega predsednika Udržala in predsednikov obeh zbornic je imel nagovor Masaryk, v katerem je posebno naglasil svoje mnenje o manjšinskem problemu. Izjavil je: Treba je rešitev manjšinskega problema prepustiti obema najnaprednejšima narodoma, Nemcem in Čehom. Odgovornost za uspešno rešitev tega vprašanja pa imajo v prvi vrsti Čehi in Slovaki, ker imajo oblast v svojih rokah. S tem noče reči, da ne bi bili tudi Nemci soodgovorni za odpravo starega sovraštva. Jezikovno vprašanje ni vprašanje državnega prestiža, temveč vprašanje prakse. Tudi v

tem oziru se preveč prepušča državi, kakor je tudi v mnogih drugih vprašanjih.

Masaryk se je nato zahvalil za sprejem zakona o njegovih zaslugah za državo, pri čemer ga najbolj veselilo to, da so zakon odobrile tudi slovaške stranke. Rekel je: Bil sem vedno proti političnemu absolutizmu. Demokracija ni samo parlamentarna in volilna tehnika, temveč obstoja v tem, da drug drugemu privošči svobodo in ustavno varstvo. Demokracija je lojalno priznanje meščanskih svoboščin in omogočitev njihove realizacije. Demokracija je vlada naroda. Vendar ni nobene vlade brez pokorščine in spoštovanja zakonov. Končal je z opazko, da je treba v vseh ozirih voditi pametno in pošteno politiko. Z zaupanjem in mirom čaka na nadaljnji razvoj. Iz fonda, ki mu ga je narod dal na razpolago, namerava del porabiti za zdravljenje lupusa in raka. Prisrčno pozdravlja tudi akcijo dežel in občin za ustanovitev bolnic in hiralnic.

Nova atentata makedonstvujućih

Belgrad, 7. marca. AA. Sinoči ob 20. sta dve oboroženi osebi vrgli bombo pred kavarno »Anđela Domazetovića« v Krivi Palanki. Občinski stražnik, ki je bil v bližini v službi, je tekel za atentatorji. Pri tem so ga atentatorji lahko ranili z revolverjem. Orožniki, ki so bili alarmirani od streljanja, so začeli zalezovati atentatorje proti Krivi reki na bolgarski meji.

Davi ob dveh je na obali Krive reke v bližini mosta eksplodiral temperiran peklenjski stroj. Od te eksplozije ni bilo nobene škode. Ker je stroj eksplodiral na poti, koder so pobegnili atentatorji, je jasno, da so ga položili atentatorji.

Marinković se ni pogajal z Bethlenom

Belgrad, 7. marca. Glede na vesti dunajske »Neue Freie Presse« o neklih razgovorih ki da so se vršili med ministrom za zunanje zadeve dr. Vojo Marinkovićem in predsednikom madžarske vlade grofom Bethlenom o paktu nenačrtovanja med Jugoslavijo in Madžarsko, smo pooblaščenec objaviti, da o takem paktu ni bilo nikakih pogajanj. — Agencija »Avala«.

Nova albanska vlada

Tirana, 7. marca. r. Albanska agencija javlja, da je bila imenovana nova vlada. Predsednik ministrskega sveta je Pangelli Evangeli, pravosodni minister Vasil Avrami, zunanji minister in zastopnik notranjega ministra Sico, prosvetni minister in zastopnik gradbenega ministra Motti, finančni minister Faci, gospodarski minister pa Frasceri.

Nekateri bivši ministri so sklenili izdajati svoj list, v katerem bodo kritizirali delo vlade.

50 letnica ministra dr. Svirliuge

Zagreb, 7. marca. r. Sinoči je priredil mestni župan v zagrebskih mestnih prostorih svečani raut na čast dr. Stanku Svirliugi, finančnemu ministru, ki je obhajal svojo 50letnico. Prisotni so bili socialni minister dr. Mate Drinković s soprogo in hčerkami, poljedelski minister dr. Frangeš s soprogo, bivši minister dr. Mažuranić, ban savske banovine dr. Silović, mestni komendant Matić, škof Salis Sevis, mnogoštevilni univerzitetni profesorji z rektorjem zagrebske univerze dr. Belobrkom na čelu, visoki državni funkcionarji, konzularni zbor ter zastopniki gospodarstva, denarnih zavodov, najrazličnejših društev itd. Prisotnih je bilo preko 200 oseb. Pred rautem se je vršil koncert, nakar je mestni župan pozdravil dr. Svirliugo ter mu čestital v imenu zagrebske občine. Nato mu je čestital socialni minister dr. Drinković ter mu izročil v imenu Nj. Vel. kralja v dar krasno uro iz oniksa in platine, okrašeno z mnogoštevilnimi dragulji.

Senzacionalna aretacija v Beogradu

Belgrad, 7. marca. k. Policija je aretirala in je beograjsko sodišče odobrilo aretacija bivšega šefa kabineta poljedelskega ministrstva Boška Novakovića. Bil je šef kabineta leta 1926 ter je kot tak dobil od države 320.000 Din, da naj s tem denarjem v Franciji nabavi sviloprejk. Novaković je res odšel v Francijo ter izvršil naročilo, obdržal pa zase 120.000 Din. Ker kljub urgencam ni položil od te vsote računa, je bil na zahtevo glavne kontrole aretiran. Brani se s tem, da je porabil denar za zdravljenje svoje bolne žene. Aretacija je vzbudila v vseh tukajšnjih krogih precejšnjo senzacijo, ker je g. Božo Novaković v Beogradu dobro znan.

Uvoz koruze v Španijo prost

Belgrad, 7. marca. AA. Ministrstvo zunanjih zadev je obvestilo ministrstvo za trgovino in industrijo, da je prejelo od španskega poslanstva v Beogradu poročilo o tem, da je ministrstvo za trgovino v Madridu ukinilo prepoved uvoza koruze v Španijo. Uvoz koruze v Španijo je prost od 25. februarja.

Zračni promet v državi se prične

Zagreb, 7. marca. r. Po zimskem odmoru se v prihodnjih dneh zopet odpre zračni promet Zagreb—Dunaj in Zagreb—Belgrad. Promet z Beogradom se odpre 17. t. m. ter odleti ob 8 zjutraj prvi avion te sezone proti Beogradu. Dne 31. marca o pol dvanajstih pa se odpelje prvi avion proti Dunaju.

Nove ponederbe odkrile na zagrebski carinarnici

Zagreb, 7. marca. r. Komisija finančnega ministra, ki preiskuje ponederbe v zagrebski carinarnici, je odkrila nova pomanjkanja v znesku 200.000 Din, katero vsoto bi bila morala dobiti zagrebska carinarnica od carinarnice v Koprivnici in ki ni bila nikoli vknjižena. Ugotovili so se še nadaljnji manjši primanjkljaji, tako da znaša skupna vsota primanjkljajev nad 5 milijonov dinarjev.

Zagreb, 7. marca. r. Včeraj popoldne ob 5 se je vršila konferenca med poljedelskim ministrom dr. Frangešom in uradniški poljedelskega oddelka banske uprave. Podalo se je poročilo o stanju poljedelstva v Savski banovini ter se je v zvezi s tem razpravljalo o nadaljnjem delovanju.

Sporazum o podmornicah

Londona konferenca pričela zopet z delom — Prihod francoske delegacije

London, 7. marca. AA. Danes je pomorska razorožitvena konferenca nadaljevala svoja dela. Francoska delegacija je pod vodstvom zunanjega ministra Brianda prispela v London. Delegacija je sprejel angleški zunanji minister Henderson. Briand se je sestal danes zgodaj zjutraj z ministrskim predsednikom Macdonaldom. Pozneje so se sestali vodje vseh delegacij, ki so proučili splošni položaj.

Danes popoldne se sestane prvi odbor konference in odbor strokovnjakov, ki bo proučil podmorniško vprašanje. Na večeršnjem sestanku je odbor strokovnjakov nadaljeval razpravo o vprašanju individualne tonaže podmornic. Zastopniki raznih držav so očrtali svoja stališča. Zedinjene države in Anglija sta pripravljene sprejeti temelj za razpravo maksimalno tonažo podmornic od 1800 ton. Italija je istotako sporazumna s 1800 tonami. Japonska je zahtevala, kakor se je pričakovalo, maksimalno tonažo za podmornice od 2000 ton. Zedinjene države in Anglija sta pristale na japonsko zahtevo. Francija je izjavila, da je pripravljena sprejeti tonažo od 2000 ton za podmornice pod pogojem, da se ji dovoli večje število podmornic po 3000 ton. O teh spornih točkah bodo obširneje razpravljali danes.

Poziv MacDonalda

London, 7. marca. AA. Izvršni odbor zveze Društva narodov in narodni svet za preprečitev

vojne je opozoril ministrskega predsednika MacDonalda na bojazen, ki je nastala med prijatelji omejitve oboroževanja glede rezultatov pomorske razorožitvene konference. Zveza Društva narodov je pozvala ministrskega predsednika, naj uporabi svojo avtoriteto in vpliv v to, da se zopet obnovi ozračje zaupanja, v katerem je pričela zborovati konferenca, ki naj doseže splošno omejitev oboroževanja.

Znižanje ang'eškega mornariškega proračuna

London, 7. marca. n. Mornariški proračun za leto 1930-31 znaša 51.74 milijonov funtov, dočim je znašal lani 55.86 milijonov funtov, ker se je znižal gradbeni program za leto 1928-29. Iz programa zadnjih dveh let so črtali zgradbo 17 ladij, in sicer 4 križark, 4 torpednih rušilcev, 5 podmornic, 1 ladje matice za podmornice in 3 drugih manjših ladij. O treh podmornicah, ki se sedaj gradijo, se bo sklepalo šele po zaključku mornariške konference v Londonu. Nadaljnje gradbe niso predvidene in mornariški minister je obljubil, da po zaključku razorožitvene konference ne bo vlagal predlogov za naknadne kredite. Mornariško moštvo se je od 99.800 znižalo na 97.050 mož ter se bo znižalo do konca aprila za nadaljnjih 3000 mož.

Dr. Schacht bo odstopil

Berlin, 7. marca. n. V osrednjem odboru nemške državne banke je predsednik banke dr. Schacht sporočil, da hoče povzročiti, da se njegova službena pogodba konča predčasno. Kakor doznava Vaš dopisnik, je vzrok za to njegovo naziranje o haaskem zaključnem protokolu. V uradu pa hoče ostati še toliko časa, da se določi njegov naslednik.

Berlin, 7. marca. n. Nenadna odločitev dr. Schachta ima svoj vzrok v tem, ker so se v dolgih razgovorih z osrednjim odborom pokazale velike difference med zastopniki bank in doktor Schachtom. Predvsem se zdi, da so se pojavili ugovori proti višini njegove plače. V levčarskih političnih krogih se pozdravlja njegov odstop, ki bo končno napravil konec njegovim mahinacijam.

Na borzi je pričakovati panike. Kurzi so padli za 10 odstotkov in še več. Dr. Schacht je,

kakor je to sporočil finančni minister v državnem zboru, že v Haagu izrazil svoj namen, da odstopi, katerega je potem večkrat ponovil v Berlinu. Vlada ga je skušala od tega odvreniti. Na njegov sklep je najbrže vplival tudi razvoj zunanje politike, kar se je posebno pokazalo na rimskem sestanku predsednikov emisijskih bank, kjer dr. Schacht svojih zahtev ni mogel uveljaviti. Sedanji čas za demisijo si je dr. Schacht izbral zato, da more izvesti še znižanje diskontne mere, da bi svoje dolgoletno delovanje kot voditelj nemške državne banke zaključil z olajšavami za gospodarstvo. Formalno je dana možnost, da generalni svet zopet lahko izvoli dr. Schachta kot svojega predsednika, vendar je malo verjetno, da bi se poslužil te pravice, ker tudi člani generalnega sveta ne morejo že dolgo časa trpeti stanja, kakor se je pokazalo posebno na drugi haaski konferenci radi političnega nastopa dr. Schachta.

Italijanski protest radi umora misijonarja

Odškodnina kitajske vlade gre v misijonski fond

Rim, 7. marca. r. Podtajnik zunanjega ministrstva Bani je izjavil, v fašistični zbornici odgovarjajoč na interpelacijo Berga, da je italijanska vlada ukrenila potrebne mere, da dobi zadoščenje za usmritev dveh italijanskih misijonarjev na Kitajskem. Bani je izjavil, da je prišla vest o umoru v Rim 28. februarja. Italijanska vlada je dala svojemu poslaniku v Peking u instrukcije za protetno noto v Nankingu. V tej protestni noti je Italija zahtevala, da se morilci aretirajo in eksemplarično kaznujejo. Pri tem si je pridržala

pravico, da še naknadno stavi svoje zahteve za odškodnino in moralno satisfakcijo. Italijanski poslanik v Peking u je izročil to noto 1. marca in istočasno je italijanski generalni konzul v Hongkongu protestiral pri kitajski vladi v Kantonu. Vprašanje odškodnine se bo vršilo direktno v razgovorih med kitajskim zunanjim ministrom in italijanskim poslanikom v Peking u, ki je v ta namen že odpotoval v Nanking. Denar, ki ga bo dobila italijanska vlada kot odškodnino, se bo uporabil za misijonski fond.

2 milijardi škode v Franciji

Novo smrtno žrtve povodni — Tramvajski promet v Bordeauxu deloma ustavljen

Pariz, 7. marca. n. Francoska vlada je prvotno določeno podporo za poplavlence v južni Franciji zvišala od 30 na 100 milijonov. Skupna škoda se ceni na najmanj 2 milijardi frankov. V nedeljo se bodo po vsej Franciji zbirali prostovoljni prispevki za poplavlence. Po zadnjih vesteh se narasla voda že bliža dolnjemu teku Garonne. Tako je v Bordeauxu narasla reka že za 1 meter in pol. Kljub pravočasnim svarilom pa se je v predmestjih

Bordeauxa zgodilo že več smrtnih nesreč. Prebivalci otoka St. Georges nad Bordeauxom niso hoteli zapustiti svojih hiš. Ko je prišla povodenj, so jih morali reševati z vlačilci, pri čemer je utonilo 7 oseb. Pionirski oddelki se z največjim trudom prizadevajo, da utrdijo obrambne nasipe. Dasi za mesto Bordeaux ni neposredne nevarnosti, se je moral že ustaviti tramvajski promet v nekaterih predkrajih. Iz Garonne so dosedaj potegnili 5 mrtvih trupel.

Avstr. parlament odobril pogodbo z Italijo

Dunaj, 7. marca. n. Avstrijski zvezni svet in zbornica sta danes odobrili prijateljsko in razsodiščno pogodbo z Italijo, kakor tudi razne druge pogodbe, ki izvirajo iz haaskih dogovorov. Poročevalec dr. Hugelmann je izjavil, da je italijanska pogodba enaka drugim sistematičnim pogodbam glede obligatoričnega razsodišča ter reševanja političnih in pravnih vprašanj.

Mad arska dobi posojilo

London, 7. marca. n. »Financial News« objavljajo članek, v katerem pišejo o madžarskem gospodarskem položaju in o možnosti, da bo kmalu razpisana emisija velikega inozemskega posojila za Madžarsko.

Aero-taksiji v Nemčiji

Berlin, 7. marca. n. Nemška Lufthansa namerava staviti v promet za vso državo 180 letal kot aerotakse. Vsakdo bo lahko najel letala z enim motorjem za 6 potnikov, pri čemer bo plačal za vsak kilometer zračne vožnje po 1 marko 10 pfenigov brez ozira na to, koliko oseb je v letalu. Stalna stališča za te taksije bodo v 90 krajih Nemčije, ki so pripravljeni za pristajanje.

Znižanje obresne mere v Nemčiji

Berlin, 7. marca. Osrednji odbor nemške državne banke je znižal diskontno mero od 6 na 5 in pol odstotkov, lombardno mero pa od 7 na 6 in pol odstotkov, in sicer radi izdatne razbremenitve v preteklem tednu in radi večeršnjega splošnega znižanja diskontne mere, četrtdi se Newyork tega znižanja ni udeležil.

Eksplozija v premogovni'u

Bruselj, 7. marca. n. Danes popoldne je v premogovniku Marcinelle eksplodiral jamski plin, pri čemer je bilo 12 rudarjev ubitih, 9 pa ranjenih. Pri eksploziji je svignil plamen od rova, ki je 975 m pod zemljo. Reševalna dela so bila razmeroma lahka, ker so rovi proti pričakovanju ostali nepoškodovani, tako da ni bilo nobenih nadaljnjih žrtv. Med ponesrečenimi so večinoma Poljaki in Maročani. Vzrok katastrofe je najbrže v tem, ker kontrolna služba ni bila zadostna. Ze včeraj zvečer se je čutilo razvijanje plinov, kljub temu pa so danes spustili v rov 80 mož.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Danes južni vetrovi, jutri pa viharji z padni vetrovi z deževjem v nižavah in snežnimi viharji na gorah. Južne Alpe: Oblačno, padavine, topleje.

Pros'ava v Mariboru

Maribor, 7. marca. m. Masarykovo 80letnico so obhajale danes na svečan način tudi tukajšnje srednje šole. Dijaštvo je prisostvovalo predavanjem o Masaryku ter je bil dan pouka prost. Oficielna Masarykova proslava pa se vrši v nedeljo dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Proslave se udeležijo tudi češkoslovaški konzul iz Ljubljane, ki bo pri tej priliki izročil dr. Pivku in trgovcu Lenardu češkoslovaški odlikovanji.

Manifestacije v Ljubljani

Splošen entuziazem, ki je vladal včeraj in predvčeršnjim v Ljubljani ob 80letnici Tomaža G. Masaryka, je dosegel svoj višek s snočno veliko manifestacijo.

Slavnostna seja občinskega sveta

Ob 7 zvečer se je vršila v magistratni dvorani slavnostna seja. Dvorana je bila okrašena s palmami, cvetjem in s slika T. Masaryka nad predsedniško mizo, okrog nje pa je bil dekor českih in jugoslovanskih zastav. Seji so prisostvovali občinski svetniki in svečani oblačili ter višji magistratni uradniki, medtem, ko je bila galerija polna občinstva.

Slavnostno sejo je otvoril župan dr. Puc, ki je izjavil:

Izredna mi je čast, da pozdravim podbana dr. Pirkmajerja in našega milega gosta konzula češkoslovaške republike dr. Resla (burni »Živio!«).

Danes obhaja 80letnico svojega rojstva veliki predsednik češkoslovaške države, Tomaž Masaryk. Mi, gospodje, ne moremo iti mimo tega velikega praznika, ki ga danes slavi s tako enodušnostjo ves češkoslovaški narod. Življenje in delovanje gospoda predsednika je tako tesno zvezano tudi z našo kulturno in politično zgodovino, da moramo dati javnega izraza svojim čustvom.

Značilna za Masaryka je njegova velika in nesebična ljubezen do naroda, ki mu je bila mero dajna za njegovo delo in življensko naziranje. Ljubil je svoj narod, zato ga je hotel dvigniti moralno, kulturno in socialno. Zato je zahteval od svojih sorojakov kar najvišjo izobrazbo, globoko poštenje in dosledno značajnost.

Bil je neupogljiv borec za resnico in socialno pravico, bil je neumiljen v boju proti laži in demagogiji. Nikdar se ni bal nastopiti proti sleparstvu in obrekovanju, — pa naj je šlo za potvorbe v literaturi, ali za politične mahinacije, ali za javne zablode ali za intrige bivših avstrijskih mogotcev. Vedno in povsod je bil mož in je ostal mož!

To je bil tudi v svetovni vojni. Njegova propaganda in svetovni vojni je šele usvarila v enotnih državah razpoloženje za razbitje Avstrije in osvoboditev slovanskih narodov v njej. Z veliko energijo, neumoljnim delom in brezprimerno vztrajnostjo je ovrgel napačne pojme, ki so jih imele zapadne države o naših razmerah. Njegov dokaz, da smo avstrijski Slovani dovolj kulturni in zreli za svobodo, je popolnoma uspel.

Zato se pridružujemo danes z odkritimi srci čestitkam, ki jih pošiljajo vsi sloji Češkoslovaške brez razlike svojemu predsedniku. Čestitamo iz dna svoje duše spoštovanemu gospodu predsedniku, a čestitamo tudi češkoslovaškemu narodu, da se mu je rodil in da mu je vzrasel tako velik sin. Naj živi predsednik Masaryk, naj živi Češkoslovaška!

Podžupan dr. Jarc

je nato predlagal tole brzojavko: Predsedniku dr. Tomažu Masaryku — Praga. Občinska uprava mesta Ljubljane izraža predsedniku češkoslovaške republike ob 80letnici najiskrenejše čestitke, mu zagotavlja svojo hvalažnost za bratsko pomoč zatiranemu jugoslovanskemu narodu in ga pozdravlja, pridružujoč se manifestacijam češkoslovaškega naroda, kot pobornika resnice in pravice.

Datje je izjavil: »Tomaža Masaryka pozdravlja predvsem mali narod, med vsem prvi jugoslovani, za katere svoboda je v besedi in dejanju toliko deloval in dosegel. Cenijo in spoštujejo ga svetovni državniki kot politika velikega stila. Veda pa slavi v njem moča, ki je teorijo presadil v realnost.«

Njegova zastava je, da Češkoslovaška prednjači v socialni zakonodaji (polovica prebivalstva je zavarovana za bolezen) in socialnih institucijah. Legendarna je vesnost, s katero opravlja Masaryk državne posle. S svojim političnim taktom in s svojo strpnostjo obvlada vsakega nasprotnika. Velike so njegove zasluge, da se je zrušila avstro-ogrška monarhija in da je bila češka država kot taka priznana od vseh. Masaryk je danes ona glavni opor svetovnega mira.

Jugoslovani imamo vzroka dovolj, da se ozremo v metode njegovega dela in revidiramo svoje dosedanje napake. Potem postane tatibek Masaryk — tudi naš Masaryk.

Župan je ugotovil, da je bila brzojavka soglasno sprejeta. (Ponovni »Živio! klici.) Sprejeto je nato še

konzul dr. Resl

»Kot konzularni zastopnik Češkoslovaške republike se vam pristočno zahvaljujem za počastitev, katero ste danes izkazali gospodu predsedniku dr. T. G. Masaryku. Ne enkrat nam je kot študentom akeantiral visok čilni pomen vsake samouprave, torej predvsem tudi mestne. Ko mi bom referiral o Vašem priznanju njegovega dela z današnjim izrazom, bo hvalažnost, da ste se tako slavnostno spomnili njegovega jubileja. Ne bo pozabil, da Ljubljana, srce Slovenije, bife tako vroče za njega. Naj vam je za to izrečena najtoplejša zahvala.«

Manifestacije pred magistratom

Ze pred sejo so se zbirale pred magistratom velike množice ljudi. Grad in mestna hiša sta žarela v luči reflektorjev. Ob pol 8 so prikorakale pred magistrat prve skupine sprejoda: rezervni častniki, Češkoslovaško-jugoslovanska liga, dobrovolji, primorski emigranti, skavti in druga narodna društva, dalje dravska in železničarska godba. Množica je popolnoma napolnila ves trg in deloma tudi Stritarjevo ulico.

Dravska godba je krasno zaigrala serenado, nakar s'a se med burnimi »Živio! klici vse množice pojavila na balkonu mestne hiše župan dr. Puc in češkoslovaški konzul dr. Resl, medtem ko so obč. svetniki okupirali razsvetljena okna uradov.

Navedeni, vedno vzklikujoči množici je spregovoril najprej župan dr. Puc (njegov govor je bil prenašan tudi po radu). Pogovoru je zaigrala godba: »Kdo dumov moj«.

Viharno pozdravljen je spregovoril še konzul dr. Resl. Izrazil je svoje ganjenje nad veličastnimi simpatijami predsedniku dr. T. Masaryku, ki ljub Ljubljano in našo domovino ter visoko spoštuje našega vladarja Nj. Vel. kralja Aleksandra, kateremu velja iskren »Živio!« (Buren odziv klicev: »Živel kralj Aleksander, živel predsednik Masaryk!«) Godba je zaigrala narodno himno, nakar so se ovanje nadaljevale. Med živahnimi vzkliki njem Masaryku so se množice nato razlele.

Masarykove proslave v Ljubljani

Ljubljana, 7. decembra.

Slovesno in dostojno je Ljubljana proslavila 80 letnico velikega Slovana, predsednika bratske češkoslovaške republike Tomaža Masaryka. V vrsti današnjih proslav so bile prve mladinske: na srednjih šolah in potem na vseučilišču.

Slovesnosti po srednjih šolah

Nižji razredi srednjih šol so imeli danes interne proslave. V razredih so jim njihovi razredniki predavali o življenju in zaslugah velikega moža.

Višji razredi srednjih šol so imeli ob 9 dopoldne skupno proslavo v veliki unionski dvorani. Dijaki in dijakinje so popolnoma napolnili dvorano z galerijami vred.

Sporod se je pričel s petjem češkoslovaške himne »Kde dumov moj?«² Pel je učiteljski zbor UJU pod vodstvom g. Srečka Kumarja. Ta zbor je v Ljubljani le redkokdaj slišati in je vzbudil že s tem nastopom željo, da bi ga čuli še kdaj z obsežnejšim sporedom.

Nato je predaval prosvetni šef dr. Dragotin Lončar o življenju, pomenu in zaslugah Tomaža G. Masaryka. Predavatelj je uvodoma pozdravil konzula ČSR dr. Resla in zastopnika mestne občine ljubljanske prof. Jarca.

Predavanje dr. Lončarja je bilo globoko zasnovano. Čeprav je imel predavatelj pred seboj skoro izključno le poslušalce v prvi mladinski dobi, vendar je v prikupnem načinu pojasnjeval glavne in vodilne niti, ki so stalno spremljale Tomaža G. Masaryka v življenju. Obenem pa se je predavatelj posrečilo karakterizirati in pojasniti mladini veliko osebnost Masaryka, ki jo je vzporedil z velikim Rusom Tolstom.

Tolstoj je bil sin Rusije, te ogromne zakladnice ljudi in živeča, ki je državno samostojna. Zato je Tolstoj — storil je to v svojih poznejših letih, — lahko zavrgel znanost in umetnost — ter se udal misli: Ne upiraj se zlu! s čimer je bila izražena neka pasivnost, s katero so Rusi svoj čas premagali Napoleona, ko so se umikali pred njim v zaupanju na nepremagljivost svoje ogromne zemlje. Zato je Tolstoj končno lahko zavrgel celo sam današnji pojem države, ne da bi bil spravljen v nevarnost samostojen obstoj ruskega naroda.

Drugače Masaryk, ta zastopnik državnega nesamostojnega zapadnega slovanstva, zlasti Čehov in Slovakov. Masaryk je posebej aktivnost, ki je potrebna posebno malim narodom, da si priobro svoj prostor na solncu. Zato je Masaryk proti tistemu nasilju, ki napada, zagovarja pa upor zlu, po potrebi tudi s silo, kadar se brani pred napadi drugih, ker je v nevarnosti, da izgine s površja zemlje. Za male narode vsaj pri današnjem mednarodnem položaju ni mogoče Tolstega nauk pasivnosti, z njim bi najbrže danes ne bilo češkoslovaške države, ki je sad Masarykove aktivnosti, a tudi pestunek naše države je v tesni zvezi z njegovim imenom.

Govornik je dalje navajal, kako je Masaryk rastel iz mladosti, vedno z razvitim čutom za ponižane in razžaljene, kako se je vsestransko pripravljaval za naloge, ki jih je pozneje izvršil.

Masaryk je bil dosledno demokratičen. V demokraciji, in skupnem nastopu Nemcev in Čehov je videl rešitev problema Češke.

Tak je Masaryk. Tak je bil, ko je nastopil proti domoljubarski neresnici Kraljedvorskega in Zelenodvorskega rokopisa, v ritualnem procesu proti Hilsnerju in v Friedjungovem procesu. Tak je bil, ko je med vojno vodil gibanje za osvoboditev češkega in drugih tlačanih narodov izpod Avstrije.

Vse te napore je Masaryk telesno zmogel, ker je bil sam glasnik abstinence in sporta. Naši mladini je Masaryk vzor nepretrganega dela in nezlomljive volje za doseganje najvišjih namenov naroda in človeštva.

Mladina je nato spontano vzkliknila vihar: »Živel!«² predsedniku Masaryku.

Za lepo predavanje in prisrčne ovacije se je g. prosvetnemu šefu in mladini toplo zahvalil češkoslovaški konzul dr. Resl.

Nihče ni gospodu predsedniku tako pri sreju kakor mladina in dijaštvo. Njeno blagostanje mu je vedno srčna skrb in vedno ji skuša pomagati. To vam sporočam jaz kot konzul in se vam v imenu g. predsednika najlepše zahvaljujem.

Učiteljski pevski zbor je nato dovršeno zapel Masarykovo najljubšo pesem »Zašumeli lesi!«, s čimer je bila slavnost zaključena.

Mladina je imela ta dan prosto.

Slavnost na vseučilišču

Nad vse slovesno se je izvršila proslava 80 letnice T. Masaryka v univerzitetni zbornici ob 11 dopoldne. Dvorana je bila okrašena z jubilatno sliko. Proslave so se udeležili najodličnejši zastopniki javnih oblasti, korporacij in organizacij, posebno častna in mnogoštevilna pa je bila udeležba akademske mladine.

Proslava se je pričela s petjem staročeške himne »Bivaly Čechove...«² Pel jo je akademski pevski zbor pod večjim vodstvom g. Franceta Marolta.

Nato je rektor univerze un. prof. dr. Dolenc kratko očrtal pomen današnje proslave in pozdravil odlične udeležence: gg. ing. D. Serneca, divizijske generala S. Tripkoviča, konzularni zbor z dojenom gen. konzulom dr. Pleinertom na čelu in posebej še konzula ČSR dr. Resla, dalje knezoškofa dr. A. B. Jegliča in škofa kondjutorja dr. G. Rožmana, vse ostalo občinstvo in akademsko mladino.

Slavnostno predavanje o Tomažu G. Masaryku je imel un. prof. dr. K. Ozvald.

Predavatelj je poleg navajanja zunanjih življenjskih podatkov o Masaryku pokazal tudi notranje poteze v Masarykovi duši in njegovem značaju. Podčrtal ga je zlasti v treh potezah: kot proletarskega sinu, kot profesorja na praški univerzi in kot predsednika češkoslovaške republike. Masaryk je ugotovil, da ima labilno duševno stanje sodobnega človeka svoj velik zgodovinski vzrok: boj novega svetovnega naziranja s starim. Moderno polovičarstvo in praznosta je po Masaryku glavni vir v samomorilski maniji in je v veliki meri zakoreninjeno v sodobni irreligioznosti.

Življenje se užiga edinele ob življenju. In Masaryk je postal svojemu narodu zares vodnik »statiček«² zato, ker ni iskal s specializirano rutiniranostjo in rešetaj žalovih, življenju tujih »quasi«² problemov, ampak je načeljal resnična, kulturno-aktualna vprašanja, ki jih je toku pristnega življenja jemal iz ostrja.

Kot predsednik ČSR je Masaryk l. 1919. izjavil o zahtevanem socializiranju vsega življenja: »Zlasti delavstvo si ne sme preveč obljubljati. Dvomljivo je namreč, ako bi se delavcem v prvem stadiju socializiranega proizvodnje boljše godilo, kakor pa pod kapitalističnim režimom. Ni izključeno, da bi bilo za neke nemara še slabše. Socializiranje ne zahteva žrtve samo od kapitalistov, temveč tudi od delavcev.«²

Pot, kakor jo je hodil Masaryk, je edino prava pot: priti iz naroda, dvigniti se nad povprečni nivo, ako ti je Bog dal potrebnih darov, potem pa ne držati križem rok, ampak se vsebično posvetiti resničnemu delu — za narodov blagor! Takšen je koloket kulture, kjer hodi eno z drugim oboje: demokratiški v širino usmerjeni in pa aristokratski, to je v globino in v višino držeči princip.

Akademski pevski zbor je nato zapel himno »Kde dumov moj?«²

Po predavanju dr. Ozvalda, ki je želo mnogo odobranja, je vnovič spregovoril rektor dr. Dolenc.

Spominjal se je tesnih vezi, ki so vezale in še vežejo Slovenijo z Masarykom. Pri njem se je učil dober del slovenske mladine in nemajhna je njegova zasluga pri snovanju naše države. Naša univerza danes pri jubileju, ni praznih rok in se more predsedniku dr. T. G. Masaryku oddolžiti z najvišjim odlikovanjem, ki ga premore:

s častnim doktoratom.

Rektor je nato prebral brzojavko, ki jo je v četrtek odposlal:

Gospodu prezidentu Češkoslovaške republike
T. G. Masaryku
Praga.

Profesorski zbor univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani Vas prosi, da blagovolite ob svoji rojstni osemdesetletnici sprejeti njegove najvdanejše čestitke. Čast mi je z radostjo Vam sporočiti, da Vam je univerzitetni svet naše univerze podelil na svoji današnji svečani seji častni doktorat filozofije, poudarjajoč in priznavaajoč s tem izredne Vaše zasluge, ki ste si jih pridobili kot znanstvenik svetovnega slovesa, kot odlični vzgojitelj akademske mladine ne samo Vašega temveč tudi našega naroda in kot sostanovitelj in prvi prezident Češkoslovaške republike. Čast mi je najvdaneje Vas prositi, gospod prezident, da blagovolite to najvišjo počestitev naše univerze blagohotno sprejeti. — Rektor: Dolenc.

Ta brzojavka in sklep professorskega zbora filozofske fakultete je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Konzul dr. Resl se je nato zahvalil za svečanost in sporočil, da je predsednik Masaryk

častni doktorat ljubljanske univerze z največjim veseljem sprejel.

Rektor je nato prečital še udanostni brzojavki na Nj. Vel. kralja Aleksandra in predsednika T. G. Masaryka, ki sta bili sprejeti z navdušenimi »živio«²-klici. Akademski pevski zbor je zapel še himno: »Bože pravde«, nakar je bila lepa slovesnost zaključena.

Proslava v ljubljanskem radiu

V četrtek zvečer je radio Ljubljana prav lepo proslavil 80 letnico predsednika T. G. Masaryka. Ob pol 8 je imel pozdravni govor konzul dr. Resl. Radioorkester je nato zaigral češkoslovaško himno, šestletni liček Resl pa je lepo deklamiral pesmico tatičku Masaryku na čast. Gdč. Maferka Hanuš je pela tri solo speve in sicer: Novak Dve slovaški narodni in Zdenko Fibich: Pesem za glas, violino in klavir. Radioorkester je nato igral češke skladbe iz Smetanove »Prodane neveste«. Bila je prikupna, dostojna proslava.

Svečana akademija v operi

Slavnostna akademija v proslavo Masarykove 80 letnice se je izvršila snoči v opernem gledališču nad vse sijajno. Gledališče je bilo popolnoma razprodano, občinstvo v slavnostnih oblekah in svečanem razpoloženju. Po ložah so bili navzoči številni civilni in vojaški dostojanstveniki s svojimi ženami. Slavnost je načel operni orkester pod vodstvom ravnatelja Poliča. Odigral je v sicer šibki zasedbi overture opere »Libuša«² zelo elegantno, enotno vltito.

Zastor se je dvignil in na odru je odpel polnoštevilni pevski zbor Glasbene Matice obe himni (češko in slovaško), ki ju je občinstvo »toje«² poslušalo.

Za tem je nastopil bivši minister dr. Kramar in orisal potek Masarykovega življenja: od osnovnošolskega učenčka preko ključavničarskega in kovaškega vajenca, srednješolca in vsenčuliškega profesorja do prežidenta republike, poudarjajoč ves čas simbolične momente njegove izobrazbe, ki so bile značilni za njegovo poznejše delo, katero se je vse sukalo le o bodočnosti, o osvoboditvi lastnega naroda.

Živa slika, zasnutek umetnika Vavpotiča, je v zelo pestri, srečno zbrani skupini predstavila vlogo češkoslovaške republike in naše države. Bila je izredno okusna, živa, občinstvo jo je siloma zahtevalo, zavesa se je morala trikrat dvigniti.

Naslednja dva odlomka naše in češke glasbe, in sicer drugo dejanje »Hasanaginice«² in prvo dejanje z overture »Prodane neveste«, sta prav tako, kot prej živa slika, manifestirala pobratiško vez med našo in češko državo. Prvo je dirigiral ravnatelj Polič, drugo pa dirigent Neffat. V prvi je bila na višku gospa Thierry-Kavčnikova, v drugi pa je krepko vodil vso igro Betetto. Ej, kako je bil naraven, živ v igri, kako zvočen v glasu! Orkester zasluži pohvalo za oba dela, vendar je bil v »Prodani«² zvočnejši. Če je bil zbor, ki ima v »Hasanaginici«² sekundarno vlogo, v tem delu nekam rezerviran, je bil v »Prodani nevesti«² naravnost razposajeno živahen, poln in točen. Zaključek akademije ni mogel biti lepši, kakor ga je z izredno vehemenco podalo prvo dejanje »Prodane neveste«² s svojo pestrostjo dejanja, glasbe in vrvenja na odru, kar vse je v podrobnem in v celoti kar najlepše podčrtalo pomen slavnosti.

Klavern pust v Trstu

Trst, 5. marca.

Pod Avstrijo je bil Trst znan kot najbolj razsipno mesto, ko je šlo za pustne prireditve. Bogati Tržačani so si takrat privoščili marsikatero drago pustno šalo. Po okupaciji pa postaja tržaški pust čedalje bolj pust. Letos so odpadle vse velike pustne prireditve v mestnih gledaliških, ker se lansko leto niso obnesle. Denarja ni.

Meščani čedalje manj obiskujejo javne lokele. Te dni so morali zapreti moderno kavarno »Romeo«. Zguba znaša menda 300.000 lir. V bližini so zaprli tudi restavracijo »Rinascence«, ker ni našla usoda je zadela tudi več drugih manjših lokalov.

Trgovka z belimi sužnjami

Zločini proti človeškemu dostojanstvu.

Poročali smo že, da je bila v Subotici prijeta neka Juliska Lakatoš, ker se je bavila s trgovino z dekleti. V zaporu je Lakatoševa odkrito priznala svoje grde zločine. Ugotovljeno je, da je trgovina z dekleti organizirana in razširjena po vsej Bački. Organizirala pa je trgovino Lakatoševa ter je trgovino z dekleti izvrševala kakor obri ter od nje živela, dobro živela.

Z lastnikom nočnega lokala v Kuli je n. pr. imela tajno pogodbo, da za vsako njemu dobavljeno dekle, prejme 500 Din. Zato je policija raztegnila svojo preiskavo tudi na druge kraje ter je bilo več sumljivih oseb zaslišanih že tudi v Novem Vrbasu, Odžacih in Srbohranu. Ugotovljeno je, da je Lakatoševa dobavljala žrtve v rednih presledkih tudi drugim lokalom na tako premeten način, da je vedno vodila policijo za nos. Ta trgovina ji je tako dobro nesla, da je že letos zaslužila več tisoč dinarjev.

Njene žrtve pa, ki jih je policija zaslišala, izjavljajo, da niso imele niti pojma, kaj ženska ž njimi namerava. Obljubljala jim je službo pestun pri bogatih družinah. Tako so žrtve šele zadnji hip, ko je bilo že prepozno, spoznale, kam so zašle. Sedaj je v preiskavi 10 takih lokalov, kjer se je teptalo človeško dostojanstvo in ženska čast.

Obrotniki in zavod za pospeševanje obrti

Ljubljana, 7. marca.

Našemu uredniku je l. pod. »sednik Zbornice TOI g. Ivan Ogrin dal sledeč odgovor na slednja vprašanja: z ozirom na današnje »Ju«²:

1. Kaj je resnice, da Zbornica TOI ozir. Zavod za pospeševanje obrti noče sodelovanja z Obrtnimi zvezami, Obrtnimi zadrugami in gremijem?

Gosp. Ogrin je odgovoril:

»Zbornica, kakor tudi Zavod za pospeševanje obrti se je vedno, kakor se tudi še sedaj obrača informativno do imenovanih obrtnih in trgovskih institucij za njihovo mnenje, katero, v kolikor smatra za pravo, tudi upošteva. Ako je iskale Zbornice informacije pri edinicah, gotovo ni smatrala za potrebno ponavljati to še pri Zvezah, katere bi po svoji preraznolčnosti ne moge nuditi dodatnih informacij in bi bilo celo poslovanje preburokratsko.«²

2. Ali je zbornica vezana, se obračati edino na zakonite (legalne) obrtne organizacije?

Gosp. Ogrin: »Ne! Zbornica, ki je zakonita institucija in sicer najvišja teh gospodarskih panog, je izvoljena iz pripadnikov, trgovcev, obrtnikov in industrijalcev, ki so iz svoje srede izvolili ožje zastopstvo, katero kot izvršilni organ deluje in vsmerja delo in poslovanje v smislu sklepov zastopnikov. Taki sklepi so soglasni ali večinski.«²

3. Ali je res obrtni odsek Zbornice odklonil sodelovanje manjšine?

Gosp. Ogrin: »Ne! Tako sodelovanje vedno pozdravljamo in smo stvarna mnenja vedno upoštevali.«²

4. Ali ste res iskali zastopnike izven zadrug?

Gosp. Ogrin: »Nismo vezani in nikakem oziru na zadrage, ker je prišlo na zborovanju Zveze obrtnih zadrug tako daleč, da so hoteli zbornici in zavodu ukazovati ter se je zbornico blatilo. ZPO se ne more zanesti na informacije takih odposlancev zadrug, zato se je iskalo zaupnikov, ki postanejo po zakonu o zbornici pravi zaupniki in dopisujejo člani Zbornice. Naloga ožjega odbora zbornice je da to delo pripravi za sklepanje v plenumu zbornice. Inicijativa za to delo izide seveda od predsednika.«²

5. Ali je res, da se je Zbornica ozir. Obrtni odsek izjavil za načrt, predložen po banski upravi za reorganizacijo obrtnih zadrug in to brez zaslivanja zadrug?

Gosp. Ogrin: »Večina odseka 10 proti 6 je res tak predlog sprejela, ker ni videla potrebe povpraševati za mnenje zadrug, osobito pa ne Zveze obrtnih zadrug. Iz prejšnjih večkratno podanih izjav je razvidno, da je velika večina za to, da se dovoli zadrugam prost razmah in da najbolj uspešno delujejo kot strokovne zadrage, ali pa, kot zveze podobnih si strok. Zato je bil tak predlog vlade z veliko večino sprejet, kot edino prav in umesten.«²

6. Ali je res imenovan ožji odbor ZPO Zbornice in zakaj ni zakonitih (legalnih) zastopnikov obrtnih organizacij v njej?

Gosp. Ogrin: »Ožji odbor ZPO ni imenovan, ampak izvoljen po 19 članih širšega odbora, ki pa vsi pripadajo kakšni legalni ali zakoniti obrtniški organizaciji. Odbor je to trojico izvolil ter se ne da nič spreminjati. Storil je golovo to v interesu čim uspešnejšega dela. Ker ni bil v ožji odbor izvoljen tisti, ki bi bil v tem odboru tako silno rad, že javno po časopisu naslavlja razne resolucije na oblasti, kjer se izjavlja proti delu zavoda, kot pri izdaji lastnega strokovnega lista, tečejo in vsa dela, kateri zahteva celo razpust Zbornice in je sploh proti vsemu, kar ni po njegovi volji. Zato je širši odbor prav ukrenil, da je takega sodelavca v ožjem odboru odklonil.«²

Belokranjski količek

Naš pust in post. Bilo je batov in bilo je maskerad preko potrebe. Naš kmečki narod si tega več ne more privoščiti, zakaj, žepi so votli do tal, zato pa mestna mladež tembolj skrbi, da se stari običaji ne pozabijo. Dasi mora marsikateri fant šteti zadnje groše, katere bi po naravni in božji postavi moral dati svoji stari, siromašni mami, da bi si mogla zanje osladiti kavo, pa mu njegova izgrešena stanovska zavest in nepreračunljivost ne more dati toliko uvidenosti, odločnosti in samostojnosti, da bi pretrgal s tradicionalno zapravljenostjo, katere nam bo izpla ne le kri — saj ta je že skoro odtekla — marveč nam bo izskrala tudi mozeg. Že samo gospodarska plat teh pustnih norčavosti nam je usodna da ne govorimo o težkih moralnih posledicah. Pa da bi te norčavosti vsaj pri tem ostale!

V Črnomlju se je priredila maskerada prav nalašč za otroke. Povabljen je bila šolska mladina, ki naj pride temu primerno običena.

Mesto da bi pri doraščajoči in dorastli mladini skušali te komedije čimbolj omejiti, pa se celo naši najmlajši v to navajajo in se jim tako vcepila v kri prepričanje, da je to nekaj važnega, pomembnega, da naravnost neobhodno potrebnega. V tisoče gredo izdatki za to otročjo maskerado, tega pa nihče noče videti koliko otrok je razcapanih, bosih in lačnih. To naj bi bila naša maskerada, da bi se kupila in razdelila revnim otrokom obleka, pa bi denar ne bil vržen proč, deca bi se pa vzgajala s tem v pravem duhu krščanske ljubezni in vzajemnosti.

Ne bodimo mi, siromašni belokranjci, megolomani. Če si Angleži in Francozi privoščijo take komedije, saj si jih imajo odkod. Naše občinstvo pa tega več ne prenese.

Pomlad ob Adriji — Februar — maj

ABBZIA

Direktni vozovi via München—Trieste—Abbasia
Vodilna velehotela: **Regina ex Stephanie**
Palace-Bellevue dir. ob morju
Izbo ni penziji pri hranjenju od 10 mark višje
500 postelj, Vsek moderni komfort. Priv. morsko
kopalni v hiši. Zahtevate takoj prospekte od
vodstva: **E. NUNZ**

Sloan-ov Liniment
odpravlja bolečine!

Varuite se pred pljučnimi katarji!

Ako zapazite, da Vaša pljuča niso v redu, namažite prsa takoj s Sloan-ovo Liniment mastjo. Ni treba drgniti, kajti mast gre sama v kožo do bolnega mesta, kateremu privedi svežo kri, a bolečine in neprijetnosti odstranjuje. Po težkem dnevnem delu ali po zadržavanju v naravi za časa dežja in drugih padavin je Sloan-ova mast odlično sredstvo za bolne mišice in skrčene sklepe.

Rabite Sloan-ovo mast proti revmatizmu, išijasu, bolečinam v križu, v bokih, proti bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem boleznim mišic.

Generelno zastopstvo
Mišković in Comp.
Beograd, Sarajevska 70

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah!

Veličastna manifestacija za krščansko Rusijo v Mariboru

Maribor, 7. marca.

Prosvetni večer, ki se je vršil včeraj pod okriljem B. C. M. (bratovščine Ciril-Metodove), se je razvil v ogromno manifestacijo krščanske misli proti boljševizmu preganjanju krščanstva v Rusiji. Velike množice so napolnile do zadnjega kotlička dvorano Zadrudne gospodarske banke, ljudje so stali v predvorani in še na stopnicah, stotine ljudi je odšlo, ker ni dobilo prostora. Udeleženci so bili iz vseh krogov mariborskega prebivalstva, od inteligence, meščanstva do preprostih delavcev, delavk in mladine. Zastopana je bila tudi ruska kolonija v Vurbergu, na čelu ji dr. Boleslav Okolekulak.

Točno ob 8 je otvoril zborovanje dr. Čukala, predsednik BCM lav. škofije. Poudaril je, da se širom sveta vršijo manifestacije za preganjenе kristjane v Rusiji; v Londonu, Parizu in Genevi so kristjani vseh veroizpovedi nastopili proti boljševizmu terorju, sam papež Pij XI. se je v posebni oljovnici zavzel za mučenike Rusije, v Jugoslaviji pa je prvo manifestacijo zborovanje za Ruse daniel v Mariboru. V Mariboru je vzklopala ciril-metodijška ideja v slovanskem srcu nepozabnega Slovanca, tu se dviga prva topla javna beseda za tlačenje naše slovanske brate.

Nato je nastopil vodja ACM, naš neumorni prelat dr. Grivec, in v slajnem, pesniško navdahnjenem govoru naslikal vse mučeniško trpljenje ruskih kristjanov in ponazoril svoja izvajanja z originalnimi skiptičnimi slikami. V uvodu je očiglasno kratko in jedrnatno načela in metode boljševiških brezbožnikov in prikazal vso besnost in demonično zlobnost boljševiškega brezboštva, ki sistematično ruje iz človeštva korenine vsakega verstva. Še nikdar ni brezboštvo v zgodovini tako bestialno-blasfemično skrunilo Boga in vero! Po vrsti

je nízal satanska dela boljševiške podivjanosti. V milijonski nakladi izhaja »Brezbožnik«, tiska se v ruskem, nemškem, angleškem in francoskem jeziku; valovi boljševizma pljuskajo že preko Berlina, Pariza in Londona. Z neznanskim nasiljem so ugonobili boljševiki vsako svobodo vesti in prepričanja. 20.000 najuglednejših ruskih voditeljev krščanstva, duhovnikov, škofov in laikov ždi in umira na Solovečkih otokih v mrazu, ledu in pomankanju. Na tisoče cerkva so spremenili v magacine, boljševiške pisarne in agitatorične lokale, med njimi tudi prekrasno katedralo sv. Vladimirja v Kijevu. Samostan sv. Simeona pri Moskvi so do tal porušili in z dinamitom razstrelili, Iversko Bogorodico so odstranili, njeno kapelico pa razdejali. Do solz so bili gnjeni gledalci, ko je g. prelat podal slike nebeško lepih, nedosegljivih ruskih madon, slavni ruskih katedral v Kijevu, Kasnu, Moskvi — mojstrovine nedosegljivih umetnikov Nestorova, Vasneca I. dr. Impozantno-strašna je bila slika boljševiškega razdejanja ruskih svetinj in tisočletne krščanske narodne kulture, ki jo je podal g. predavatelj. Uničujoče bi vplivalo njegovo predavanje na duha, ko bi ne znal g. prelat s slikanjem ruske vere in globoke kršč. ruske preteklosti obuditi v poslušalcih nade v boljšo bodočnost Rusije. Njegov preroški glas je ob slikah prekrasne kijevske in kazanske Bogorodice izzvenel v klic: Rusija bo vstala, ne bo podlegla in obšla v umazanem blatu, v katero so jo pogreznili boljševiki. S to vero v sveto Rusijo je končal svoj nepoposno lep govor g. prelat.

Po njegovem govoru je prečital resolucijo B. C. M. in Prosvetne zveze g. dr. Mirt. Nato je dr. Čukala ob vsesplošnem odobravanju zaključil slajno protestno zborovanje, pevsko drašvo Maribor pa je pod vodstvom g. Gašpariča lepo zapelo mogočno pesem: Poyssod Boga.

Koledar

Sobota, 8. marca: Janez od Boga, spoznavavec; Filemon, mučenec. Prvi kraček ob 19.58. Herschel napoveduje za noč — dež in sneg.

Osebnosti

— Poroka. V Mošnjah sta se 3. marca poročila g. Jože Arh, oskrbnik gradu Podvin in gospodična Angela Globočnik iz Zg. Otoka.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za pobočnika 38. prispolka peh. poročnik Vladislav Sobek; za vršilca dolžnosti pomočnika blagajnika glavne blagajne računskega oddelka v kontrolnem oddelku in mornarice nižji vojni uradnik III. razr. ekon. stroke Bogomir Netahli; za vršilca dolžnosti knjigovodje rač. oddelka v kontr. oddelku min. vojske in morn. peh. kap. I. razr. Slavko Farkaš; na službo v gradbeni odsek inženjersko-tehniškega oddelka min. vojske in morn. višji uradnik IV. razr. inž. tehn. stroke Anton Sep in na službo v fortifikacijski odsek inženjersko-tehn. oddelka min. vojske in morn. nižji vojni-tehnični uradnik III. razr. inž. tehn. stroke Milan Koprivec.

Novi grobovi

† V Dol. Logatu je umrl G. t. m. g. Andrej Musec, posestnik na Martin hribu. Pokojnik je bil dolga leta član načelstva Kmetijskega gospodarskega društva v Logatu ter bil vnet zadrugar. Pogreb bo danes ob 5 popoldne.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ 70 letnico g. Jožeta Gostinčarja, ki bo 19. marca, praznuje krščansko socialistične delavske organizacije na slovesen način 18. in 19. marca. Dne 18. marca ob 8 zvečer bo v dvorani Delavske zbornice svečana akademija krščanske delavske mladine. Na praznik 19. marca zjutraj ob 8 bo sv. maša s sv. obhajilom v cerkvi sv. Jožefa, ob 10 pa slavnostno zborovanje krščanske socialistične delavstva.

★ Kdo je zadel glavni dobiček? Pred včerajšnjim se je vršilo žrebanje razredne loterije devetnajstega razreda. Izžrebana je bila srečka 58.824 z dobitkom 250.000 Din. Srečka ima osem četrtin. Štiri četrtine so bile prodane v Beogradu, ostale štiri pa v Nišu, Ljubljani in v Zemunu.

Aleksa Storženko.

S'vanka

(Konec.)

Potočki se je stisnil v kot in ves blažen prisluskoval, kakor da bi mu kdo z maslom potegnil preko duše, tako se mu je zdelo ob tej molitvi. Takoj je spoznal, da je bil to oni slahčič, katerega je včeraj tako premlatil. Po molitvi se je obrnil Kondratovicz h Potockemu in ga vprašal:

»Kaj delaš tu, stari?«

»Molil sem, blagorodni gospod,« je dejal Potočki in se globoko priklonil in zakril obraz z beraško malho, da bi ga slahčič ne spoznal.

»Imaš li iglo?«

»Glej, kako razumno,« je pomislil Potočki, »najbrže že ima iglo.«

»Imaš iglo,« je zagrmel slahčič nad Potočkim kot razsrjena žival.

»Ne blagorodni gospod,« je odvrnil Potočki. Hitro je hotel k vratom in je mislil: »Tu sem v svojo nesrečo naučil moža! Da me ne bi pretepel tako kot včeraj jaz njega!«

»Ne!« je zakričal Kondratovicz in iztegnil roko. »Glej sem,« je rekel, »jaz kot častit slahčič, ki imam nekaj oralov zemlje, dva konja, kravo, štiri prašiče, imam šivanko, da mi ni treba hoditi strgan in ti lopov, bregesar, cigán je nimaš!«

Tako je rekel in ga prijel za glavo. Najprej ga je močno zlasal, nato je utaknil njegovo glavo med kolena in ga pričel bičati. Bičal ga je in bičal ter govoril: »Tako nam je velel naš oče Potočki poučiti butce in jih pripeljati k

pameti. Nisem jaz, ki te pretepa, temveč njegova lastna roka je, ki te tepe.

Udarjal je po njem, dokler se ni zgrudil Potočki brez zavesti. Ko se je slahčiču pomirilo srce in jeza, je še pljunil na Potočkega in se vrnil k sorodniku.

»Torej, kaj je?« je vprašal sorodnik, ko je ugledal Kondratovicza.

»Pošteno sem ga pretepel,« se je smehljaj Kondratovicz, »še po tednih se bo spominjal igle.«

»Teda se pa spravi kmalu odtod, da te ne prezrači na vesalih.«

»Zakaj?« Ali mi ni ukazal sam poučiti butce! In jaz nisem pretepel njega nego nekega berača in to ne s svojo, marveč z njegovo roko. Sicer pa, kam se skriti pred Potočkim, bilo tudi, da bi šel na drugi svet, ker na tem svetu se človek ne more skriti.«

»Tako je, toda glej! Ti sam veš, da je pri teh magnatih pravičnost kot ciganova srajca, prekratka je in zakrpana. In pravičnost je pri njih kot palica v roki, s katerim koncem hoče, s tistim te pa tepe.«

Tako sta govorila in čakala, kak glas bo prišel o Potockem. Tedaj je prišla prav od gospodarjeve hiše dekla k sorodniku in povedala, da se je Potočki včeraj na lovu prehladil in sedaj leži težko bolan.

Dan nato, baš ko sta prišla iz cerkve, je prišel kokaz:

»Ali je tu gospod Kondratovicz?« je vprašal.

»Tu je,« je odgovoril sorodnik in ga vprašal, zakaj ga hoče.

»Hetman ga kliče k sebi, naj hitro pride!«

★ V službenih novinah št. 52 od 6. marca t. l. je objavljen »Zakon o zdravstvenih občinah,« dalje »Zakon o bolnicah,« »Pravilnik za izvrševanje zakona za zaščito avtorskega prava,« »Pravilnik za ustanovitev strokovnega sveta v avtorskih združenjih,« »Pravilnik glavnega sanitetnega sveta kraljevine Jugoslavije.«

★ Gozdarsko-lovska razstava in slikarstvo. Na gozdarsko-lovske razstavi, ki bo letošnja jesen v prostorih Ljubljanskega velesejma, hočemo pokazati tudi umetnost, ki je vezana z gozdarstvom, posebno pa z lovom. Poleg starih večkrat prav umetniško izdelanih in okrašenih lovskih predmetov, bomo razstavili tudi lepe pokrajinske in živalske slike, kipe in fotografije. Koliko lepih motivov je v naših gozdovih in planinah, koliko krasnih prizorov se nudi zunaj v večno lepi prirodi turistu in lovcu. Oba si želita primerljivih slik in fotografij, ki bi jih za vedno spominjale na dni užite v prirodi. Marsikateri slovenski slikar bo imel priliko razstaviti take slike in bo najbrž med lovci in veleposetniki našel preje kupca za lepo stvar, kakor pa kje drugod. Kdor pa še ni delal takih umotvorov se mu nudi prilika kaj primernega zasnovati in razstaviti. V Ljubljanskem Zou, ki se nahaja sedaj v prostorih velesejma, so razne živali vredne in primerne za tozadevni študij. S takim delom pa bi bilo zelo ustrezno tudi vodstvu razstave, ki bo pač gledalo na to, da okraši razstavitni prostor s slikami, ki bodo nekaj nudile z umetniškega stališča in bodo tudi pokrajinsko in prirodoslovno pravilno izvedene. Vse tozadevne informacije dobite vsaki dan v pisarni za prireditev gozdarsko-lovske razstave na velesejmu.

★ Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani sporoča, da v interesu rednega avtobusnega prometa na progi Vič—Črnuče uvede od ponedeljka dne 10. t. m. do 1. nov. vozni red, in sicer tako, da bodo vozili avtobusi na progi Ljubljana—Vič—Črnuče samo od Kongresnega trga do Črnuče in obratno, avtobusi na progi Ljubljana—Vič pa od Bavar-keza dvora na Vič in obratno. Železniški prelaz čez Dunjsko cesto je čisto zaprt radi vlakov, vsled česar je zaostajal promet ne samo na progi Ljubljana—Črnuče, ampak tudi na progi Ljubljana—Vič in avtobusi niso mogli redno odhajati in prihajati. Ker bosta vozila na progi Ljubljana—Črnuče od sedaj redno dva avtobusa samo do Kongresnega trga in obratno, bodo mogli avtobusi točno prihajati in odhajati po novem voznem redu in bodo odpadle vse dosedanje event. pritožbe radi nerednega prihajanja in odhajanja avtobusov. Nov vozni red je razviden na vseh postajališčih, na kar obnavljamo še posebej opozarjamo.

Splošna maložel. družba d. d. v Ljublj.

★ Amerikanski Ave Maria koledar za l. 1930 združen z spominsko knjigo I. vseslovenskega katoliškega shoda v Chicago ima še nekaj izvodov jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Cena Din 40. Knjigo krasi veliko število slik krajev, zaslužnih delavcev, manifestacij slovenskih organizacij v Ameriki, potek katoliškega shoda v besedi in sliki, popis in poročila slovenskih naselbin ter kratak seznam slovenskih župnij in slovenskih duhovnikov ter redovnikov in redovnic. Znanci in prijatelji na-

Kondratovicz je šel pogumno k Potockemu. »Kar pride, pride in kar bo, bo vrag dal.« Komaj ga je ugledal Potočki, je že zaklical:

»Torej imaš sedaj iglo?« samo da ni vprašal tako kot zadnjič, nego milostno se smehljaje.

»Da, preblagorodni gospod,« in pokazal S'vanko. Potočki jo je pogledal, ko da je ni še nikoli videl in vendar niso samo njegove oči temveč tudi njegov hrbet se videli to šivanko.

»In še nisi imel prilike poučiti kakega butca?«, je vprašal hetman in pogledal slahčiču v oči.

»Kako da bi ne imel prilike, preblagorodni gospod,« je odvrnil pogumno. »Včeraj sem srečal v kapeli berača, tega sem pošteno pretepel. Dolgo bo pomnil to šivanko.«

Nato ga je hetman spraševal, kdo je in zakaj je prišel sem. In slahčič mu je povedal vse. Hetman ga je milostno poslušal, vzel polo papirja, ga popisal in rekel:

»Vzemi to povelje in ga predaj prvemu ekonomu, in vse se bo tako zgodilo, kot se niti ne sanja.«

Kondratovicz se je zahvalil hetmanu, poljubil rob njegovega oblačila in šel v pisarno. Komaj je ekonom prebral pismo, je še bolj odprl oči in zaklical:

»Ze nekaj let služim njegovemu preblagorodju in ni mi dal niti desetine te vsote, in sam vrag oče naj ve, zakaj in komu podari zemljišče.«

»To je moja zemlja,« je rekel Kondratovicz, »še od očeta. Saj mi ne da svojega, temveč le to, kar mi je uropal gospod Tridurski.«

»Ne tvojega, čuj, Potočki je zaukazal ti dati

ših izseljencev bodo našli več poznanih obrazov in obilo zabavnega materiala v tej knjigi. Priporočamo.

★ Ortopedski zavod Alene v Ljubljani. Subičeva ulica 9 (v Mladiki) nudi nasvet in pomoč mladini s skrivljeno hrbenico, z okroglim hrbtom, znaki grbe, visokimi ramenji, izbočenim oprsem, vzrastlinami, otrupljenimi mišicami, v rasti zaostali itd. — Uradne ure vsak šolski dan od 15 do pol 18.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: »Glavni dobitke. Premijera. Izven. Opera: »Ernani. B. Lekarne: Nočno službo imajo: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

⊙ Naval na Ljubljano. Zaradi Masarykovih svečanosti je bil včeraj pravi naval iz okoliških občin v Ljubljano. Vsi avtobusi so bili nabito polni. Mnogo ljudi je prišlo tudi z železnice v Ljubljano. Ljudi sta pač zanimali dve točki: spredil in pa razsvetljeni Grad z magistratom. No, vredno je že bilo enega kovača, da si človek oboje ogleda.

⊙ Iz pisarne Vincencijevih družbe v Ljubljani. Clani Vincencijevih konferenc se ponovno vabijo, da se jutri (prvo pošno nedeljo) polnoštevilno udeležijo proslave družbenega praznika. In sicer: zjutraj ob trideset na 7 skupne cerkvene slovesnosti v marijaniški kapeli, popoldne ob pol štirih pa slovesnih litanih in potem zborovanja v marijaniški dvorani.

⊙ Vsi lastniki motornih vozil, ki jih imajo prijavljena pri upravi policije v Ljubljani, se pozivljajo, da dvignejo pri upravi policije v Ljubljani, soba št. 18 nove evidenčne tablice za svoja vozila. Istočasno se morajo pri navedeni oblasti izročiti dosedanje evidenčne tablice.

⊙ Sentjakovski trg. Ziviliški trg na šentjakobskem trgu se nikoli ne more razviti. Sedaj prodaja na trgu samo en prodajalec in še ta, vsaj zdi se tako, ne proda bogve kaj. Kje je napaka, da se ta trg ni povzpел vsaj do one živahnosti, kakor je na primer na živilskem trgu v Spodnji Šiški, je težko ugotoviti. Zdi se, da je dobre volje manjkalo povsod: pri mestni občini, pri konzumentih in pri prodajalcih.

⊙ Mali zoološki vrt. V Ljubljani imamo, oziroma ga še nimamo, večji zoološki vrt, to je društva »Zoo,« ki je pa dostopen javnosti samo ob večjih razstavah, kakor bo na primer spet letos na velesejmu. Imamo pa v Ljubljani še mali zoološki vrt. To je vrt okoli II. drž. gimnazije. Pozimi so ljudje ob solnčnih dnevih pogosto opazovali na tem vrtu tri ljubke srne, ki so se sprehajale tod po trati in se se sprehajale. Sedaj pa sta se poleg srn na tem vrtu pojavili še dve beli štorčlj. Njun filozofsko brezbržno vedenje povzroča mnogo veselja mladini in vsikomur, kdor pride tod mimo.

⊙ Legitimacije in znizane vozovnice za velesejem na Dunaju, Pragi in Budimpešti se dobe samo pri »Putniku Tourist Office« v Ljubljani, Dunajska cesta 1, palača Ljublj. kreditne banke.

k tvojemu zemljišču še trikrat toliko in poleg tega še dvesto zlatnikov.«

»Tako se ti smili tuja zemlja, moj hrbet pa ne. Predvčerajšnjim mi je naštel Potočki dvesto udarcev, danes dvesto cekinov, najprvo okusi udarce, potem mi pa zavajaj milost njegovega blagorodja.«

Ko je imel Kondratovicz denar in ukaz za gospoda Tridurskega, se je zahvalil sorodniku za svet in se odpeljal domov ves srečen in vesel. Čeprav še ni imel hrbta ozdravljene, vendar srce in pamet se nista bala ničesar.

Ni še minil teden, ko se je odpeljal Kondratovicz, ko je prišel Tridurski in se vrge Potockemu k nogam.

»Usmili se me, preblagorodni gospod,« je dejal, »ta pes Kondratovicz me je skoraj umoril, pretepel me je, da sem bil že napol mrtev in mi skoraj odtrgal glavo.«

»Zakaj pa?«

»Vrag vedi zakaj. Srečal me je samega v gozdu in me vprašal: »Imaš iglo. Ne!« sem mu odgovoril. Toda on je zaklical: »Ah, ti lopov, glej sem,« je rekel med tem, ko je pokazal iglo skrito v rokavu, »jaz meščan gospoda Potočkega, jaz jo imam in ti hlapec, ki si se pritepel od nekod k nam, nimaš nobene. Prijel me je za lase in potegnil s konja ter pretepel. In pri tem je še rekel: »Tako nam je velel naš oče Potočki poučiti tepce in jim dati razuma. Nisem jaz, ki te pretepa, nego njegova roka je, ki te tepe.«

Gospod Tridurski je verjel, da se bo gospod Potočki razsrdil, ko bo zvedel to novico in pustil obesiti Kondratovicza. Temu pa je

ROKOBORBE

HOTEL UNION

Danes v soboto ob 8.15 zvečer

Predzadnji večer rokoborl

Tri odločilne borbe

ODLOČILNA BORBA

EQUATORE proti WEHRAM

ODLOČILNA BORBA

MRNA proti KOP

ODLOČILNA BORBA

JOHNSON proti WEHRAM

v prostem američkem stilu

Predprodaja vstopnic

od 2 do 4 popoldne pri blagajni v hotelu »Union«

Maribor

□ Cetrtkova proslava 25letnice odersko-umetniškega snovanja J. Daneš-Gradiša v tukanjšnjem teatru je pokazala, kako je jubilatni praznik s srečo mariborski gledališki publiki. Hiša je bila čisto razprodana ter zasedena po slavljenskih številnih prijateljih in čestitah; slavnostne predstave sta se udeležila tudi okrožni inšpektor dr. Schaubach ter mestni poveljnik generalstabi general živko Stanislavjevič. Pred samo uprizoritvijo »Našega gospoda župnika« se je dvignil zastor in na odru je stal celokupen ansambl z upravnikom dr. Brenčičem na čelu ter s slavljenecem J. Danešem v središču. Priserčne čestitke so izrekli upravniki dr. Brenčič, režiser J. Kovič v imenu ansambla ter zastopniki moškega in ženskega zbora. Nato je gledališki tajnik D. Gorinšek prečital številne brzojavke, ki jih je slavljenec prejel iz najrazličnejših delov naše države, pa tudi iz inozemstva. Med drugim so poslali čestitke Narodno gledališče v Ljubljani, dramaturg O. Zupančič, okrožni inšpektor dr. Schaubach, klub mariborskih častnikov, klub celjskih književnikov itd. Sledila je zahvalna beseda slavljenca, še celo ob slavnostni priliki osvežena s toplim humorjem ter vedro šegavostjo; ob zaključku zahvalnega govora se je obrnil tudi do dijaške mladine ter se ji prav toplotno priporočil za nadaljnjo naklonjenost. Ves večer je bil slavljenec predmet živahnega aplava in frenetičnega vzklíkavanja hvaležnega občinstva. O sami uprizoritvi »Našega gospoda župnika« sledi podrobnejše poročilo v eni prihodnjih števil.

□ Smrtna kosa. V visoki starosti 81 let je preminula zasebnica Ivana Celerič iz Pobrežja, Cerkovska ulica 29. Pogreb pokojnice jutri ob 15. uri iz hiše žalosti na magdalensko pokopališče. — V bolnišnici je umrl v starosti 39 let krojaški mojster Ivan Aristovčič. Pogreb jutri ob 16. uri na magdalenskem pokopališču.

□ Nočnjega koncerta ljubljanske Glasbene Matice se udeležijo tudi skladatelj Lajovic iz Ljubljane.

□ Prosvetni utrinki. Krščanska ženska zveza ima jutri ob pol 17. uri v dvorani Prosvetne zveze predavanje o verskem življenju v Bolgariji. Predava prof. Sedivy. — V Prosvetnem kinu se predvaja danes in jutri ob pol 17. in pol 20. uri film o gimnazistki; sledi znana šaloigra »Dobri vojak Švejk«. — V Ljudski univerzi predava v ponedeljek zvečer prof. dr. Janko Kotnik o največjem angleškemu dramatik B. Shawu. Na gramofonski plošči se bo proizvajal tudi eden njegovih velikih govorov.

□ Smuške tekme na Pohorju — odpovedane. Radi neugodnih snežnih razmer so se nameravane smuške tekme, ki bi se imele vršiti jutri, morale odpovedati.

□ V krajevni odbor Narodne odbrane pridejo v smislu izvolitve na ustanovnem občnem zboru ter tozadnega sklepa na četrtkovem sestanku: prof. Kenda kot predsednik, polkovnik Putnikovič kot podpredsednik, Arnuš, Rode, Peric, dr. Vatovec in dr. Vauhnik kot odborniki. V okviru pravil so se osnovali tudi posamezne sekcije.

□ Vlomilci v pisarno podjetja Kifman obsojeni. Včeraj dopoldne se je vršila pred tukanjšnjim okrožnim sodiščem razprava proti obema osumljenecema Cesarju in Janžeku, ki sta obtožena, da sta v noči na 18. december v družbi s Kaluhom izvršila vlom v pisarniške prostore tukanjšnje stavbe tvrdke Kifman, katere je oškodovana za približno 70.000 Din. Pri aretaciji omenjene trojice v Splitu so našli pri njih samo še 14.000 Din. Proti Kaluhu se je postopanje ustavilo, ker pride pred mladinski senat. Cesar pa je bil obsojen na dve leti in Janšek na tri mesece zapora.

□ Zdravje v Mariboru. Od 1. do 7. marca so obboleli v Mariboru in okolici na nalezljivi bolezni štiri osebe. In sicer ena na škrlatinki, dve na ošpicah, ena na šenu — ena oseba je pa na posledicah davice umrla.

bilo to vseeno. Smejal se je, da se je držal za trebuh. Da bi vzbudil sočutje, je povedal Tridurski, kako težke pešči ima Kondratovicz. Temu se je smejal Potocki še bolj, mihal z nogami in se burno krohotal.

Kako bi tudi ne vedel, kako roko ima Kondratovicz! Ko se je nasmejaj, je vprašal Tridurskega: »V kateri šoli si se ti učil?«

»V Mynsyrižu, pri piaristih, preblagorodni gospod«, je rekel Tridurski.

»In če si se naučil in tvoje učitelje poslušal, ali si bil zato plačan?«

»Kako tudi ne? Patri so mi obesili bakrene amulete na veržico in mati mi je stregla z marcipanom in mandeljni.«

»No, ko se vrneš na svoje posestvo, tedaj daj Kondratoviczu takoj sto cekinov, zato ker je bil dober učenec.«

Gospod Tridurski je hotel nekaj ugovarjati, toda Potockega ne prepriča, kakor je enkrat rekel, tako je tudi ostalo. Njegova volja je kot zakon, tudi on sam se ji vkloni kot kmet pred gospodom.

Dolgo so se veselili ljudje šivanke. Prav veliko jih je občutilo, mnogokaterega je zbada. Imel je kdo sovražnika, tedaj ga je nahrlili:

»Imaš šivanko?« Ako je ni imel, tedaj je bil tepen in obrcan. Da, celo k Potockemu so se hodili pritoževati. Toda on se je smejal in dal denar še onemu, ki je pretepal. Kakor hudiča s križem, tako so se branili privandrovec in potepuhov s to iglo. Ako pa se je kdo kam peljal, tedaj mogoče ni vzel seboj kruha, gotovo je spravil iglo v rokav.

Gospodarstvo

Bodočnost naših govejih pasem

Z zakonom o živinoreji se nam obljublja rajiranje govejih pasem v celī državi, za Slovenijo pa se zagotavlja, da bo vpeljana menda izključno simentalška pasma. Na vsak način bi bilo potrebno in pravilno, da bi se skicirala pred objavljenjem pravilnika anketa vseh v to poklicanih in merodajnih činiteljev, zastopnikov kmetijskih organizacij, živinorejskih združenj, banskih oziroma okrajnih kmetijskih svetov (zakaj pa imamo te zastope?), kmetijskih šol itd., na kateri bi se čulo mnenje interesentov samih. Zadeva je tako važna, da bi bila prevelika naglica usodna za dolgo dobo let.

Ce hočemo presojati namero o rajiranju oz. izmenjavi nekaterih naših dosedanjih govejih pasem v Sloveniji, se moramo vprašati: 1. Ali je potrebno nadomestiti sedanje pasme z drugimi? 2. Kake koristi bomo imeli od tega?

V Sloveniji moremo s pridom in dobičkom gojiti samo pasme za kombiniran užitek in dalje samo one, ki niso preveč razvijene kar se tiče krme in nege. To so dejstva, ki se ne dajo utajiti. Naša živina nam mora dati primerno množino mleka in mora biti sposobna tudi za delo in pitanje, ker naše tržne razmere niso take, da bi se mogli vroči samo na proizvodnjo mleka ali mesa ali delovne živine. Samo če je živina na vse tri učinke kolkortolito dobra, se izognemo velikemu riziku v živinoreji in raznih pretresaljem, ki bi nastali vsled menjajočih se tržnih razmer.

Zato tudi vidimo, da se v Sloveniji goje v pretežni večini pasme, ki odgovarjajo navedenim zahtevam. Če izvajamo montafonsko živino, ki je vsled svoje velike zahtevnosti in nagujenosti k tuberkulozi popolnoma neprimerna za naše kmetijske živinorejce, če izvajamo dalje našo izvršno bohinjsko živino, ki jo lahko prištevamo pingavski in če računamo pomursko ter sivo enobarvno živino na Dolenjskem za eno in isto pasmo, imamo v Sloveniji do sedaj razširjene in priznane le 4 pasme: pingavsko, enobarvno sivo (pomursko), marijadvorsko in simentalško. Te pasme so se deloma že od nekdaj gojile po naših krajih ali vsaj že dolgo dobo let (pingavska, marijadvorska), deloma pa so jih v zadnjih desetletjih avžali, bodisi za čisto rejo (simentalška) ali pa v svrhu križanja in zboljšanja domače živine (pomurske in montafonske za sivo enobarvno živino). Po nekaterih krajih so živinorejci svojo živino že precej zboljšali, zlasti tam, kjer uspešno delujejo živinorejske zadruge. To velja za vse pasme. Kjer so živinorejci svojo živino smoteno odbrali in kjer je bil živina deležna dobre nege, zlasti dobre paše in je imela dobro travniško seno, tam so se učili živine dvignili, kjer pa teh pogojev ni bilo, tam je bila mlečnost tudi za možno dobro pasmo neznatna. Poznam več krajev, kjer goje simentalško govedo, ki pa daje manj mleka kakor pingavsko ali marijadvorsko, kjer le-to dobro negujejo. Nisem proti simentalški pasmi, trdim samo, da je pasemsko vprašanje veliko manjše važnosti, kakor se to splošno sodi. Zlasti nepoučeni ljudje, ki v živinorejskih vprašanjih nimajo znanja in izkušenj, zelo radi načenjajo pasemsko vprašanje, misleč, da je vsa bodočnost naše živinorejce odvisna ravno od pasme. Kaka zmož! Mitno lahko trdim, da naše živinorejce ne bomo zboljšali z nepremišljenim menjavanjem pasem, ampak samo s smoteno, dosledno odbravo (selekcijo) in z zboljšanjem travništva in pašništva. Manjše nam dobro delujočih zadrug, največja zapreka živinoreji pa so naši zanemarjeni travniki. Tukaj je hvaležno in plodonosno polje za udejstvovanje. Hie Rhodus! Dokler pa teh pogojev ne zboljšamo, je zastoj vsako menjavanje pasem z žlahtnejšimi. Škoda za trud in denar!

Da je temu res tako, vidimo tudi pri drugih narodih, ki so v živinoreji mnogo naprednejši kakor mi. Berite samo nemške strokovne liste. Ali se ne drže Nemci svojih aklimatiziranih pasem, četudi niso prvovrstne ravno za mleko. Imajo mnogo pasem (šlezjska rdeča živina, frankovska, Vogelsberger, Hinterwälder, Westerwälder itd.), ki niso za mleko prav nič boljše kakor naša pingavska ali marijadvorska. Pač pa z veliko vztrajnostjo in smotrenostjo odbirajo svojo živino in sistematično zboljšujejo svoje travniške prideleke, tako glede množine kakor glede kakovosti. Posebno gibanje je nastalo v tem pravcu, imenujejo ga Grünlandbewegung. Oni so si v svesti, da bodo edino na ta način prišli pri živinoreji do boljših dohodkov in da bodo le na ta način doseženi uspehi obdržali trajno vrednost.

Uspehi, ki so jih Nemci dosegli pri teh nekoliko bolj primitivnih pasmah, so nad vse zadovoljivi in mislim, da bi bili mi lahko veseli, če bi naša simentalška živina dajala take učinke.

(Konec prihodnjici.)

Borza

Dne 7. marca 1930.

DENAR

Devizni tečaji so tudi danes nazadovali. Promet je bil srednji. Narodna banka je intervenirala v devizah Curih, Dunaj, London in Newyork, do čim je bilo v devizi Trst zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2273.50 bl., Berlin 1353 bl., Bruselj 789.87 bl., Budimpešta 991.78 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.13—800.13 (798.63), London 275.11—275.91 (275.51), Newyork 56.47—56.67 (56.57), Pariz 221.81 bl., Praga 168 bl., Trst 295.85—297.85 (296.85).

Zagreb. Amsterdam 2270—2276, Berlin 1352.30—1355.30, Bruselj 787.87—790.87, Budimpešta 990.28—993.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.13—800.13, London 275.11—275.91, Newyork 56.47—56.67, Pariz 221.81—223.81, Praga 167.60—168.40, Trst 295.837—297.837. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal danes na zagrebski borzi 6.6 milijonov Din.

Belgrad. Berlin 135150—135450, Budimpešta 990.28—993.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.13—800.13, London 275.11—275.91, Newyork 56.47—56.67, Pariz 220.81—222.81, Praga 167.60—168.40, Milan 295.94—297.94.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.40, Ate- 6.71, Berlin 123.39, Bruselj 72.05, Budimpešta 90.425, Bukarest 3.0725, Carigrad 2.255, Dunaj 72.81, London 25.135, Madrid 62.40, Newyork 517.12, Pariz 20.235, Praga 15.32, Solija 3.75, Trst 27.085, Varšava 58.05, Kopenhagen 138.425, Stockholm 138.85, Oslo 138.40, Helsingfors 130.1.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 1251/2, (valuta) 12.42.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 8% Bler. pos. 93.50 bl., 7% Bler. pos. 83.50 bl., Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Praštediona 930 den., Kredit. zavod 160 den., Strojeve 75 den., Vevče 132 den., Stavnica 50 den., Sešir 105 den., Kranj. ind. 240 den., Ruše 250—260 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 83—84.50, agrari 51.50—54, vojna škoda ar. 407.50—410.50,

Dober večer

polepša Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

Ta krema medle barve daje teintu nežni izgled alabastra. Ona je tajnost vsake kraljice lepote. Rabi jo vsako uro, ker je zmeraj nevidljiva, toda vedno deluje.

S e n e s v e t i , n e m a ž e .

Elida Creme de Chaque Heure

Celje

□ Važno za hmeljarje v celjski okolici. Jutri, v nedeljo 9. marca ob pol 8 zjutraj se bo vršil v prostorih celjskega okoliškega občinskega urada redni letni občni zbor podružnice hmeljarskega društva za Slovenijo, podružnice za celjsko okolico. Pred občnim zborom bo predaval poljedelski nadzornik g. inž. Janko Dolinar o hmeljarstvu. Vabimo vse zavedne hmeljarje iz celjske okolice, da se tega občnega zbora gotovo udeležijo. Prosimo tudi, da ob tej priliki poravnajo svojo letno članarino.

□ Člani Vincencijeve konference sv. Danijela imajo jutri ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. mašo na namen konference, pri kateri priliki naj bi pristopili v čim večjem številu tudi k sv. obhajilu.

□ Sv. misijon v Celju. Jutri, 9. marca, se prične v mestni župni cerkvi sv. Danijela sveti misijon. Pridige bodo vsak dan tri preko celega tedna. Jutri in prihodnjio nedeljo bodo pridige ob pol 7, ob 10 in ob 23, med tednom pa vsak dan ob četrta na sedem zjutraj, ob treh popoldne in ob pol sedmih zvečer. Stanovski nauki bodo v torek za žene, v sredo za dekleta, v četrtek za fante, v petek za moške, vsakokrat ob 3 popoldne. V četrtek, petek in soboto ob pol 7 zvečer ter v nedeljo ob 9 popoldne bodo v Marijini cerkvi tudi pridige v nemškem jeziku.

□ Proslava 80 letnice predsednika českoslovaške republike dr. Masaryka. Jugoslovansko-českoslovaška liga in celjski Sokol kraljevine Jugoslavije prirediti s sodelovanjem celjskih kulturnih društev v nedeljo 9. marca ob pol 11 popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju svečano proslavo 80 letnice predsednika českoslovaške republike dr. Masaryka. Hlače posestnike vabim, da na dan 9. marca okrase svoje hiše z državnimi zastavami, vse celjsko občinstvo pa, da se v čim večjem številu udeleži navedene proslave. — Mestni načelnik: Dr. Gorican.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer

Sobota, 8. marca: GLAVNI DOBITEK. Premijata

Izven

Nedelja, 9. marca: GLAVNI DOBITEK. Izven

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Sobota, 8. marca: ERNANI. Red B.

Nedelja, 9. marca ob 15: TICAR. Opereta. Ljudska

predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob pol

20: GLUMACI. Gianni Schicchi. Ljudska pred-

stava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 8. marca ob 20: Krog s kredoe. Delav-

ska predstava.

Nedelja, 9. marca ob 15: »Naš gospod župnik«

— Ob 20: »Takrat v starih časih«. Kuponi

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 12. marca, ob 20 uri: »Naš gospod župnik«

Gostovanje Mariborčanov.

so nalažijo pot, po katerem prihajajo bolezenske kaži v naše telo. V KAVARNI se bodeča nalažje obvarovali nahoda influence in boleznih v grlu, če boste redno rabili ANACOT-pastile dr. Wanderja. Uobnavajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastile.

Boj proti domačemu ognjišču

Ni morda to šala, ampak prava, resnična borba, ki se tiče enega najvažnejših činitelev življenja — vprašanja želodca in prehrane.

V Rusiji so objavili »pregled skupnega hranjenja«. To je v tesni zvezi z borbo proti zasebni kuhinji, proti kuhanju jedi doma. — Osvojiti to »trdnjavo individualizma«, je za Stalina mnogo težje, kakor ukinitve zasebnega poljedelstva (kolektivizacija), ki zavzema od dne do dne ostrejša oblika. Mnogo je namreč samih komunistov, ki raje jedo doma, kakor pa da posejajo skupne kuhinje. Toda Stalin hoče biti dosleden, on hoče, da se želodci sovjetskih državljanov navadijo na »komunistično« hrano. Radi tega zahteva, da se kolikor mogoče izboljšata organizacija skupne prehrane in aparat javnih kuhinj. Delu za organizacijo skupne prehrane se pripisuje političen značaj. Državljanji, ki jedo v skupnih kuhinjah in ki so popolnoma ukinili svoje domače ognjišče in pripravljanje jedi doma, se smatrajo za odlične in napredne državljane, ki podpirajo trud oblasti za splošno komunicacijo in kolektivizacijo življenja.

V svrhu splošnega pregleda skupne prehrane so osnovali sovjeti »Centralno komisijo za pregled«, ki je izdelala obsirna navodila, v katerih so našteje naloge pregleda in način njegovega izvajanja. — Po teh navodilih je osnovana naloga pregleda skupne prehrane sledeča: 1. Pregled že obstoječe mreže javne prehrane od strani delavcev in njihovih družin, kakor tudi proučevanje vseh novih oblik

skupne prehrane, ki se zadnje čase razvijajo (okrajna kuhinja itd.). 2. Odločen nastop k ofenzivi proti kuhinjam doma in skrb za ureditev novih načinov skupne prehrane v podjetjih, kolektivnih gospodarstvih, šolah, delavskih domovih in stanovanjskih hišah. 3. Vso skupno prehrano podrediti stalnemu nadzorstvu delavcev in njihovih družin.

Za pregled skupne prehrane so določeni dnevi od 15. marca do 1. aprila. Ti dnevi bodo obenem tudi doba komunistične ofenzive proti domačemu ognjišču.

Tehnika pregleda je odrejena sledeče: osnaujajo se posebne komisije, v katere vstopijo predstavniki komunističnih organizacij, uredništva mestnih komunističnih listov, zastopniki delavstva in najmanj dve delavski ženi (gospodinji). Te komisije bodo na vse mogoče načine popularizirale idejo skupne prehrane in to s predavanji, shodi in z izdajanjem brošur.

Temelj tega pregleda predstavljajo državljani, ki so že sprejeli metodo skupne prehrane, kakovost jedi v skupnih kuhinjah, prednosti skupne prehrane, higijsko stanje skupnih kuhinj.

Rezultate tega pregleda bodo izkoristili v svrhu nadaljnjega razvoja skupne prehrane v SSSR, ker po Stalinovem idealu je treba vse prebivalstvo države navaditi na skupno prehrano. Ta naloga je zelo težka in v vaseh skoro neizvedljiva. V mestih pa so že napravili prve poskuse, ki se že dosledno nadaljujejo.

drugega pa v Mendrisio ob Luganskem jezeru neposredno ob italijanski meji. Oba sta se izdajala za protifašista in sta trdila, da sta v zvezah z ravnateljem protifašistovskega lista »Bezzo Giallo«.

Ponesrečen trik

V Pragi so pred neko trgovino pletenin razložili več zabojev blaga, vrednega nad 20 tisoč čeških kron. Kmalu nato se je pripeljal pred trgovino tovorni avtomobil in šofer je s pomočjo nekega delavca pričel nakladati zaboje. To so pravočasno opazili in oba moža prijeli. Na policiji se je izkazalo, da gre za dva poštena delavca, katera je najel neki neznan mož, naj prepeljeta zaboje na določen kraj, kjer bosta dobila bogato napitnino. Lopova policija ni mogla več izslediti, ker je pravočasno pobegnil.

Dva mrliča v avtomobilu

Na državni cesti Praga — Dux so našli avtomobil z dvema mrličema, v katerih so spoznali trgovska potnika Franca Tomaška in Franca Valenta. Oba moža sta se zastropila z ogljikovim monoksidom, ki je uhaljal iz avtomobilovega motorja. Tomašek, ki je šofiral, je najbrž tik, preden se je onesvestil, ustavil avtomobil, ni pa imel več toliko moči, da bi mogel priti iz avtomobila.

Italijanska vohuna prijeta

Policija v Tessinu je zopet aretirala dva Italijana, ki sta prišla v kanton Tessin, da bi prevzela za milansko centralo informacije, ki so jih zbrali švicarski agenti italijanske vohunske službe. Enega so aretirali v Belinzoni,

Tardieu-jeva nova viaža. V prvi vrsti od leve na desno: Laurent-Eynac (zrakoplovstvo), Germain Martin (gospodarstvo), Rollin (trgovska mornarica), Reynaud (finance), Tardieu (predsedstvo in notranji min.), Briand (zun. zadeve), Peret (pravosodstvo), Dumesnil (vojna mornarica), Maginot (vojna).

Navidezna smrt

»Journal« poroča iz Madrida, da je v mestu Ecija vstal od »mrtvih« sin polkovnika Enrilla. Ko so ga hoteli položiti v grob, je »mrtvec« prišel k sebi in dvignil pokrov krste, takoj nato pa je zopet padel v nezavest. Odnegli so ga domov in položili v posteljo. Ko se je osvestil, ni vedel, da ni dosti manjkal, da ga niso živega pokopali. Zdravnik je pred pogrebom službeno potrdil, da je mladenič mrtev, toda kakor se vidi, se je zmotil.

Poročevalec in nervozni Mussolini

Na zadnji skupščini fašističnih tajnikov je neki podeželski poročevalec zato obsirno poročal o svojem okrožju, pošiljujoč se pri tem statistike in velike množice številke. Na dolgo in široko je razkladal o vsem, kar je bilo storjenega za ljudsko prehrano. Nestrpni Mussolini ga je nenadoma vprašal: »Koliko stane pri vas kilogram kruha?« — Tajnik je molčal. Mussolini mu je nato povedal ceno kruha in zaprosil govornika, naj od časa do časa tudi on sam kupi kilogram kruha. »V bodoče pa poročajte na podlagi te številke,« mu je še dodal in podelil besedo drugemu poročevalcu.

Biseri nadvojvodinje Marije Tereziše

Nedavno je bivša avstrijska nadvojvodinja Marija Terezija vložila pri sodišču tožbo proti angleškemu polkovniku Townsendu, kateremu je izročila v prodajo svojo dragoceno biserno ogrlico, toda ta pa je od tistega časa izginil z njenim nakitom vred. Sedaj poročajo iz New Yorka, da so to biserno ogrlico našli pri nekem newyorškem draguljarju, ki jo je kupil od Townsenda. Kakor poročajo, je bil pri tej prodaji zraven kot »izvedenec« tudi bivši nadv. Leopold, sedaj Leopold Wölfling. Ta je izjavil, da ogrlica brez svojega zgodovinskega okova, v katerem je Napoleon I. daroval te bisere svoji drugi ženi Mariji Luizi, ni vredna več kakor 60.000 dolarjev. Biseri so bili res prodani za to vsoto. Denar je vzel polkovnik in izginil, dočim si je okov pridržal Leopold Wölfling. Policija zasleduje sedaj goljufa Townsenda, o katerem je zvedela, da sploh ni polkovnik in da mu je nadvojvodinja Marija gladko nasedla.

Velik denarni polom v Bologni

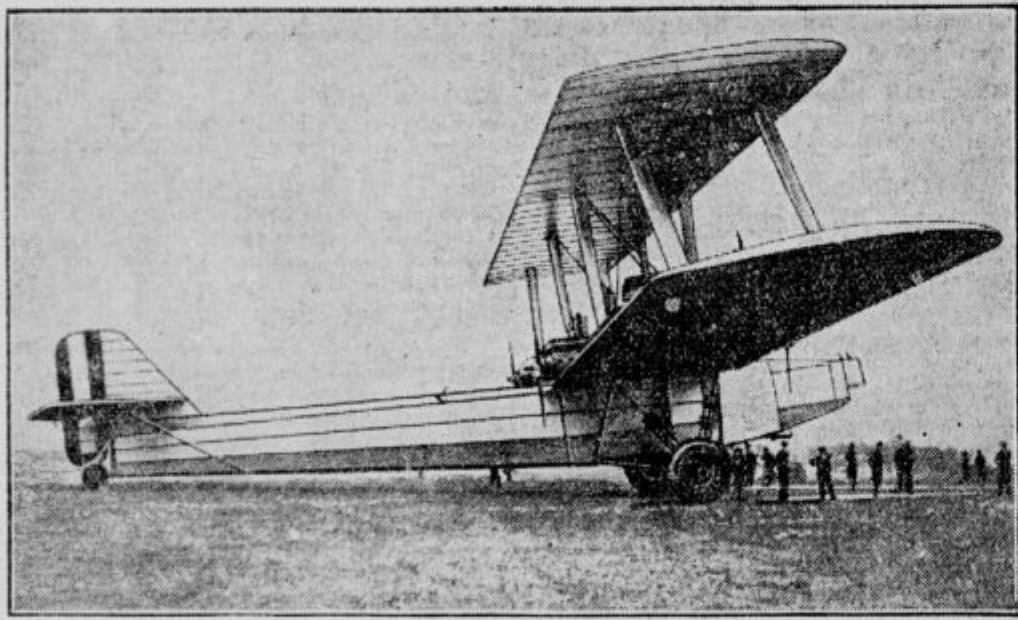
V italijanskih trgovskih krogih je izzval veliko presenečenje polom društva »Spada-Varalli«, ki je bilo lastnik tvornice ledu v Bologni. Pasiva tvrdke znašajo preko 20 milijonov lir, dočim so aktivna malenkostna. Društvo je uživalo velik kredit, ker so člani društva osebnosti iz višjih plemiških krogov. Med temi so grof Walfredo Monteverde, kneginja Olga Spada-Varalli, markiza Ricci in drugi. Krivce bodo postavili pred sodišče.

Med »tovariši«.

Ob priliki nekega slovesnega obhoda sta stala dva prijatelja in gledala. Za šalo je oni, ki je stal zadaj, izvlekel svojemu prijatelju cigaretno dozo iz žepa, ne da bi ta opazil. Za »tatom« pa je stal še en »gospod«, ki ga je potrepal po rami in rekel: »Na, vzemi nazaj svojo uro, nisem vedel, da si moj tovariš.«

Prenos trupla umrlega bivšega perzijskega šaha Ahemda Mirze v pariško mošejo, kjer so ga postavili na mrtvaški oder. Pokopali ga bodo najbrže v Mezopotamiji.

Največje letalo na svetu je »Caproni 6000«, ki ga sedaj v Milanu preizkušajo. Široko je 67 m, dolgo 28 m, visoko 11 m. Ima šest motorjev s 6000 konj. silami in doseže hitrost 210 km na uro.

Léo Gerville-Réache:

S Zeppelinom okrog sveta

Velik je, močan, plavolas, z nekoliko razredčeno majhno brado — ker jih ima že 60 — velik obraz, velike oči, tak se je vrtel onega julijskega dne med moštvom, ki je pripravljalo zrakoplov.

Lehmann in von Schiller sta mi takrat v kratkih stavkih in zelo spoštljivo pripovedovala o krasni karjeri skromnega dijaka, ki je prišel takoj, ko je postal doktor, v Friedrichshafen iskat miru, da bi mogel spisati učeno filozofsko knjigo.

Vendar je zanimivo, da se usoda včasih poigra in ravno take miroljubne ljudi vrže v največji vrvež življenja.

Samo kratek je bil slučajen sestanek z velikim iznajditeljem, ki je bival takrat v Friedrichshafenu. Dr. Eckener je grofu Zeppelinu na vso moč dokazoval, da zračna plovba sloni na istih načelih kot pomorska. Grof Zeppelin se je najprej smejal, potem se je pa vdal in je bil tudi sam o tem prepričan in že pri prihodnjem poletu z genialnim iznajditeljem, se je skromni doktor filozofije izkazal kot rojen vodja zračne ladje.

Tri tisoč poletov na raznih Zeppelinih, vodstvo šole za zračno plovbo, vzgajanje pilotov za vse Zeppeline, izvanreden organizatoričen talent, nepriemerna vztrajnost, vse to je več kot zadostovalo, da je glavni ravnatelj »Luftschiffbau« postal vreden naslednik grofa Zeppelina.

Dr. Eckener je bil oni, ki je z moštvom, katerega si je sam vzgojil, prvi prevozil Atlantski ocean v zrakoplovu »Los Angeles«, ki ga je Nemčija na račun re-

paracij morala dobaviti Zedinjenim državam. On je isti polet obnovil, ko je zopet pristal v New Yorku pred slabim letom, z novim zrakoplovom »Grof Zeppelin«, to pot pa ne za ameriški, ampak za nemški račun.

Sam si je vzgojil tri izkušene pomočnike, kapitana von Schillerja, Flemminga in Lehmana, ki so izšli iz svetovne vojne, v kateri je popadalo na tla 69 Zeppelinov.

V teh pilotih in v vsem moštvu je znal dr. Eckener vžgati isto navdušenje in isto strastno veselje do zrakoplovstva, kot ga je imel sam.

Brez zadostnih sredstev in brez aparatov so se po njegovem zgledu in besedi žrtvovali piloti, merilci, krmarji, radiotelegrafisti in mehaniki za zrakoplovstvo, delali in garali so in netili in tudi vzdržali v sebi ogenj navdušenja, ki je najboljši jamstvo za uspeh ekspedicije, na kateri se nahajamo.

Kdo se ne bi čutil tem naporom in delu, kdo se ne bi zamislil.

Atlantik preleten večkrat, polet okrog sveta pogumno začel.

Naglasiti pa je treba še to, da je dr. Eckener isto navdušenje v svojih ljudeh vzdržal tudi v onih letih, ko je bilo Nemčiji prepovedano graditi spleh kak zrakoplov in ko je poleg tega celo podjetje Luftschiffbau še vsled padea valute popolnoma ustavilo obrate. In takoj, ko je zasijal nemškemu zrakoplovstvu prvi žarek svobode, je isto pokazalo očarujoč uspeh — polet okrog sveta.

Ta slučaj opozarja na veliko zmoglost in moč naroda, ki težko nosi verige mirovne pogodbe in ki črpa iz svoje moči, vztrajnosti in delavnosti upanje, da jih bo prej ali slei — strli.

»Potniki okrog sveta«.

Ob mirnem in lahkem gibanju zrakoplova se mi kmalu poleže ono razburjenje, ki me je prijelo, ko smo odhajali.

Kar je pa glavno, vželo je solnce, ki jemlje vsem stvarim ono pošasnost, s katero jih napolnjuje noč. Svetlo je, prijetno in veselo. Iz te višine, 500 m, v kateri pluje sedaj »Grof Zeppelin«, se vidi na zemlji vse neverjetno razločno.

Lahek veter pometa meglo, iz katere se dvigajo osvežene od nočnega počitka zelene južnonemške pokrajine.

Na pašnikih se vsled ropota motorjev plaše in begajo črede, ljudje pa gledajo kot prikrovani ob ograjah, ki obdajajo njihove domove.

Še dolgo traja njihovo navdušeno mahanje in še dolgo vidimo od temnozelenih pokrajine odbijajoče se postave.

V mestih je vkljub zgodnji uri vse na nogah. Ulm je poln veselja, Nürnberg je ves na poljih zunaj mesta.

Do Leipziga je še precej. Zajtrk, ki ga servirajo, spravi potnike iz njihovih kabin, od njihovih kovčkov, strojev in misli. Glad začne svoje zblíževalno delo med zastopniki tako različnih narodov in sicer se začne najprej oficijelno predstavljanje. Čas je tudi zame, da se seznanim s »potniki okrog sveta«, ki jih je ista usoda zanesla v zračne višave.

Dame imajo prednost.

Spčtljivo se sklonim nad majhno nežno ročico, ki mi jo proži lady Hay.

To je pa nekaj novega zame.

Torej je mogoče, da je elegantna in lepa dama obenem častnikarka.

»Ljudska knjižnica« in založništvo Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 27 zvezkov: Prejeli OJROCI SOLNCA 24 Din vez 32 Din vez 28 zvezek: Hagard KLEOPATRA 28 Din vez 40 Din vez 29 zvezek: Savšek IZPOD GOLICE 30 Din vez 42 Din vez 31 zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET 24 Din vez 32 Din vez 32 zvezek: Reinmichl, ZAGORSKI ZVO, NOVI in dr. Slavič, NA SINAJ

Nova pesniška knjiga V. Nezvala

Izmed imen, ki so se v češki literaturi pojavila v prvih povojnih letih in ki niso bila zgolj prazen zvok, ne moremo prezreti imena pesnika: Vítězslava Nezvala, s katerim je precej zvezana skorodna vsa tvorba pesniške generacije, ki si na Češkem tačas išče svojo podobo. Pred kratkim je izšla nova Nezvalova knjiga, in sicer je to ena sama razsežna pesem s idiličnim naslovom: »Snidenje v travě« (Snidenje v travi; izdal Aventinum, Praga 1930; dve izdaji: bibliofilska izd. kot prvi zvezek Collectio Plantin v 110 izvodih s ceno 800 Kč in navadna izdaja s ceno 10.— in 25.— Kč). O tej knjigi in o njenem avtorju naj izpregovorim nekaj besed.

Nezval je čarodej besede. Neizčrpna je njegova zakladnica presenečujočih prispodob in pesniških oblik, ki te prav vsaka zase zmiru znova priklenje, da posežeš spet in spet po knjigi in zaljubljaš vanjo. Nezval je napisal doslej za njegovih trideset let razmeroma precejšnje število knjig. Udeležuje se v vseh panogah besedne umetnosti; omenim le nekatere njegove stvaritve: roman »Karnavale in »Kronika s konca tisočletja, zbirko esejev »Falešný mariáš«, dramo »Strach in pa pesniške knjige, ki so prav za prav na vrhuncu izraz njegove svojvrstne osebnosti: »Podivuhodný kouzelník« (Čudodelni čarodej), »Premier plán«, »Menší růžová zahrada« (Manjši cvetlični vrt), »Židovský hřbitov« (Židovski pokopališče), »Hra v kostky« (Igra s kocko), med poslednjimi pa knjigo — herojsko epopejo o električnem stoletju — »Edison«, ki ji ne najdemo kmalu podobne v vsej pesniški tvorbi tega časa.

In zdajle: »Snidenje v travi«. Po obdelavi se ne loči od prejšnjih Nezvalovih zbirk, precej nova je pa snov. V poletnih dneh si je iz velikega mesta zaželel v svojo rojstno vas na Moravskem. Ondi je — daleč od sveta in ljudi — napisal pesem, ki iz nje diha čarobnost moravske pokrajine, pa in idilično kmečkost osredja. Pesem sestoji iz sto štirinastih kitic z rimanimi verzji, ki so mestoma naravnost klasično izbrušeni. V te enolične kitice je vtil pesnik toliko sočnosti in svojvrstne izvirnosti, da bravca ta utesnjenost forma ne moti, nasprotno: čudi se modernemu poetu, ki ti poje v trojih in rimah, pa vendarle ne izgubi prav nič na svoji modernosti.

Posebnost generacije pesnikov, ki so rasti iz Nezvalom vred je: kozmopolitizem in iskanje snovi po vsem svetu. Pogledjo izmed njih samo nekatere: Jaroslava Seiferta, ki je šel za svojimi snovi v Rusijo prav kakor Josef Hora, katerega je pritegnila še Italija (pr. njegova zbirka: »Itálie«), poleg njih pa Konstantina Biebla, ki si je šel iskat vtisov celo na daljno Javo in za tem izdal eksotično pesniško knjigo: »S lodi, jež dovažá čaj a kavu« (Z lodi, ki dovažá čaj in kavu). Vsi ti poetje so pred leti veljali ob Volkerju za najboljše češke socialne pesnike, zdaj pa so prav oni glavni propagatorji tkzv. poetizma ter največjih pariskih literarni smeri, torej popolna reakcija na njihovo prejšnjo nacionalno, oziroma socialno usmerjeno poezijo.

Evo dva, tri Nezvalove verzje, ki bi jim lahko napisal motto: V trenutku objeti ves globus: »Jezerska dama joče (v naročju Merlina). Drobnja, prav drobna ptica (poje iz Berlina) ali — iz Dunaja zvoné kopita konj (in) koleša landaurov«. Ogrmni afrikanški sloni (pobegajo od Maurov). — Pri tem je skoro neizogibno, da zavoljo iskanja eksotičnih prispodob zaide tupatam verz nevarno v verbalizem. Pa je veliko dobrih mest:

Moj Bog, moj dobri Bog:
življenje tak naglo gre,
pripravi mi v nebesih počitaj
in budiko zraven nje,
(da se zbudim vsaj enkrat
vsakih tisoč let
in se malec spel ozrem
na ta blatni svet).

Ze iz tega besednega prevoda lahko čutite posebnost Nezvalove metafore in besede.

Za vse Nezvalovo ustvarjanje se mi zdi zelo značilna njegova naklonjenost k Rimbaudu, katere mu ni moči skriti. Sam je neke zabeležil, da so ga Rimbaudove pesmi že kot devetnajstletnega počela vsega navdušile. Pred kratkim je dal Čehom celo zbrano delo tega svojega vzornika v njihovi besedi. Zatorej ni čuda, da se je od njega precej nazvel.

Povzamem: Nezvalova velika pesem »Snidenje v travi« je precejšen doprinos k pestrosti sodobne češke lirike. Pa je tudi dostojna priča o svojski darovitosti njenega avtorja, zato jo prav priporočam prijateljem češke besede. Vl. Zorut.

Vigile

(Publication trimestrielle catholique.)

Na podoben način, kakor se je izvršno obnesel v četrtletno pri Giraud-Badinu izhajajoči leposlovno-escistični reviji »Commercec«, je zamislila založba B. Grasset v Parizu novo revijo z imenom »Vigiles«, ki obeta postati ne le v francoskem, temveč tudi v svetovnem književnem življenju velik dogodek. Naznanilo o izidu revije se glasi: »Ker katoličizma nikakor ni moči smatrati za stranko, »Vigiles« nima nobenega programa — razen tega, da nudi nekaterim francoskim in tujim katoliškim pisateljem prostor, kjer se lahko sestajajo in sodelujejo v popolni verski edinstvi, vendar vsak po tistem načinu izražanja, ki je njemu lasten. — Četrtletni zvezki nimajo drugega namena mimo tega, da hočejo prispevati — čeprav skromno in ponižno — vzdrževanju razpoloženja, o katerem bodi vse podložno. Njemu, ki je Resnica, in v katerem služi sleherni udeleževanju inteligence. Luči dobrote, katere prva dva sadova sta mir duha in radost ljubezni.

To skromno naznanilo zadobi mahoma jasno obličje, čim spoznamo ljudi, ki bodo sodružniki pri »Vigiles«. Prvi zvezek obeta prispevke sledečih pisateljev: J.-P. Altarmann, Charles du Bos, Paul Claudel, Jacques Maritain, Francis Mauriac, Camille Mayran, Coventry Patmore — tedaj najbolj zveneča imena prepričanih katolikov v sodobnem svetovnem slovesstvu. Sodeč po teh imenih, smemo pričakovati v »Vigiles« četrtletnih dragocenih zbirkov, v umetniškem oziru velepomembnih, a tudi po enostnosti svetovnega nazora sodelujočih še prav posebno povzdignjenih. Baš to poslednje pa je prednost »Vigiles« pred že omenjeno revijo »Commercec«. — Vsak zvezek izide v 2000 izvodih. Naročnina znaša 120 frs letno. Nekaj izvodov bo natiskanih na luksuzni papir »Lafuma« — zanje bo naročnina 400 frs letno.

Emil Ludwig: Lineola. — Iz Emil Ludwigove tvorilnice življenjepisov je pravkar izšel življenjepis velikega ameriškega budnika in državca Lineola. Sestiso strunji! Knjiga izide v enajstih delih hkrati! Kdo bi dvomil, da bo to uspeh? — Založba Ernst Rowohlt v Berlinu, ki je knjigo izdala, gotovo ne. Morda čitatelj, ki se mu bodo na posled Ludwigovi fabrikati le uprli?

Norveški narodni praznik

Od našega posebnega poročevalca.

Oslo, 4. marca.

Holmenkollski dnevi

tvorijo vsakoletno največjo smuško atrakcijo. Zanimanje zanje je velikansko, obisk vse dni rekord. Nameščenci dobe poseben dopust, da si zamorejo ogledati prireditve. Trgovina in obrt počivata, šole imajo prost dan!

Teh dnevoev ne organizira Norveška Zveza, ki je izpeljala tekme vojaških patrolj ter 17 km tek in skoke solo v petek, temveč »Foreningen til ski idrettens fremme«, po naše »Društvo za pospeševanje smuškega sporta«, ustanovljeno leta 1883. Čigar last je tudi Holmenkollenbakken, skakalnica na Holmenkollen. To društvo priredi le enkrat v letu smuške tekme in tudi skakalnica se uporablja samo takrat. Za vezbanje ta velikanska sportna naprava ni nikdar odprta.

Organizacija teh velikanskih tekem, ki se dela v 17 km smuški tek kombiniran s skoki in 50 km vztrajnostni tek, mora izvesti le tako močno društvo, kakor je gori navedeno. Dodobra opisi vse to ogromno delo je le zelo težko, to je treba videti. Podobnega mnenja so bili vsi zastopniki inozemskih ekip. Vsi so priznavali, da podobnih prireditev drugod ni možno izpeljati. — St. Moritz in nemška prvenstva so malenkosti v primeru s temi dnevi. Napravili so tudi na nas silen, nepozaben utis.

Poudariti je, da si šteje vsak smučar v veliko čast, da sploh sme sodelovati pri prireditvah. Pripuščeni so le imetelji izrednih smuških odlikovanj in prvaki večjih okrožij.

17 km smuški tek

Je otvoril prvo atrakcijo teh dni. Zopet se je razvila pri smuškem muzeju ona živahna slika kot prejšnje dni. Mazanje vsevprek, nervoza publike, novi funkcionarji. Na startu se je zglasilo 163 prijavljencev, ki so bili porazdeljeni v dve skupini: A razred 98 po številu: inozemci in prvaki Norges Ski Forbunda in B razred: prvaki okrožij. Sama težka konkurenca: elita smučarjev. Proga je bila odlično markirana in izpeljana. Publike vzdolj proge polno. Vreme sijajno: nordijsko solnce, prvič odkar smo tu; nižje doli v mestu gosta megla. To pot smo dobili sledeče startne številke: Sramel 77, ing. Janša 81, Josko Janša 92. Pripravili smo se dobro. Namazali s pomočjo Norvežanov izvrstno. Pri tej tekmi nas dibanje ni več oviralo. Ze takoj v početku smo sami in tudi publika opazili, da smo bolj pri močeh: prehitvanje ni bilo več tako pogosto. Posrečilo se nam je celo držati se kakšne »kanone«. Tudi »skriti« se nam ni več moglo. Toliko, da se človek na streljaj pibila, že nastane vikanje: »Heijja Jugoslavia!«, »Jamsa« in podobno. Zmaga Norvežanov je bila lokalni rekordna. Pred prvim Fincem se je zvrstilo 15 Norvežanov. Najboljši dokaz njihove sile v kombinaciji. Najboljši čas je dosegel Ola Stenem: 1 ura 11 min. 33 sek., torej za 8 minut boljši od prvega 17 km teka. Proga je bila seveda druga. Kot četrtri se je plasiral Vinjarengen, ki je favorit v kombinaciji. Najboljši srednjeevropske je postal Otakar Německý, CSR. Takoj za njim sta se plasirala Bogner, Nemčija in Bussmann, Švica, le par sekund za prvim. Josko je bil 74. (t ura 26 min. 05 sek.), pustel za seboj 4 Norvežane in 2 Nemca: Glassa in Recknagelna. 1 ura 30 min. 36 sek. je vozil Janko Janša ter se plasiral na 86. mesto pred Norvežanom Petersenom. Sramel je izstopil ter si s tem odvzel možnost startanja v skokih. Pri tem teku smo izboljšali čas v primeru s prvim tekom za 16 oziroma 28 minut, najboljši Norvežan pa, kot omenjeno, le za 8 minut. Izven dvoma je, da smo uspeši.

B razred skoro da ni zastopal za A razredom. Prvoplasirani Haagen je vozil le 4 minute slabši čas. Ravno tako zadnji v primeru s poslednjim A razreda. Rezultati so bili za tako progo sijajni. Veselje Norvežanov zopet ogromno, saj jim po teh uspehih skorodna ni moglo vzeti prvih mest v kombinaciji.

Časopisi so prepolni rezultatov, kritike, domnevanj. Ugibajo o jutrišnjem rezultatu ter napovedujejo za nedeljske skoke rekordne obiske.

Nedelja, 2. dan Holmenkollen-dnevoev in ob enem najinteresantnejši dan za široko publiko.

Skoki na Holmenkollenski skakalnici.

Ze jutraj so bili podani vsi predpogoji za rekordne obiske: tanka plast megle, ki je pokrivala mesto, je dala slutiti, da bo višje gori toplej solnčan dan; nedelja in internacionalna konkurenca par excellence kot se je ni videlo doslej na Norveškem. Ing. Hanssen nam je dal že jutraj dober nasvet, da se čim prej odpravimo na železnico. Bili smo ob desetih, to je polne tri ure pred pričetkom tekmovalja na postajališču, in vendar je bil že velik dren. »Kača« je segala zopet preko stopnic, trotoarja in ulice. Enaka slika na prihodnji postaji, kjer pride železnica iz predora na svetlo! In ob progi vodeči cesti tudi masa ljudi. Mi smo odhiteli pred nastopom na drugo skakalnico, da poskusimo par skokov, ker nam je za racionalen training primanjlovalo časa. Za povratek pa nam ni bilo možno pričakovati električne železnice, ker so vsi vozovi vozili le do nižje ležečega Holmenkollena. »Ubrale« smo jo zato kar na skakalnih smučeh tja doli. Sneg na cesti se je vsled toplih solnčnih žarkov že toplil in tako smo žal imeli mokre smučke, kar nam je pozneje pri dolžini skokov škodovalo. Čim bližje smo prišli Holmenkollenu, toliko večja je bila množica, dokler ni povsem prešla v »morje«. Zbralo se je 70.000 gledalcev, skoraj rekord. Pogled na množico je bil z vrha tako močeden, da ga ni možno popisati. Glava pri glavi tja v gozd in preko ograje, niti trohice snega ni vidnega, vse je pokrito po ludeh. Edino nalet in doskok z iztekom se vijeta nalič krasni beli preprogi sredi temne okolice. Točno ob 13 je prispela kraljeva rodbina. In zopet je sledil nepozabno krasni pozdrav z mesta skakalnice ter himna. Takoj nato pa pričetek skokov.

ki so bili razdeljeni na štiri dele: a) in b) razred, seniorji in juniorji 18 do 19 let. V prvi rundi se je določil vsled mokrega snega z vrha, drugič pa vsled pričakovane poznejše sence s srednjega nala. Zato so bili skoji krajši kot v petek, pač pa tudi sigurnejši in lepši. Neprestano je vzklikala publika. Bili so nepopisno krasni prizori. Po prihodu prvega skakalca druge nacije je godba intonirala vedno njegovo državno himno; vse so izzvala frenetični aplavz. Izmed domačih konkurentov sta bila najbolj pozdravljena brata Ruud. Izvedla sta brezdvomno najelegantnejše skoke. Proti koncu je nalet bil že v senci in tako se je danijem, ki so startali kot zadnji, nudila prilika daljšavo zvečati, kar se je tudi obistinilo. Pričeli so skakati do 50 metrov daleč. Nato 50 in pol, 50 — publika je vrisala. In predzadnji skok 52 m! Rekord! Veselja ni bilo konec: Reidar Andersen in Broger Ruuda je publika dvignila na rame in

nosila naokrog. Izmed naših sta startala brata Janša, ki sta izvedla vsak po dva stoječa skoka 23, 25 in 25½, 26 metrov. Prvo mesto v kombinaciji je dosegel Hans Vinjarengen ter si ob enem osvojil kraljev pokal. Njemu je sledila Leif Skagnes in Knut Lund. Do 14. mesta Norvežani. Kot 15. prvi Šved, Kot 19. prvi Fince. Najboljši Srednjeevropskec je postal Fenz, Švica, kot 23. 25. je bil Otakar Německý. 28. najboljši Poljak Bromek Cech. Pri juniorjih je dosegel prvo mesto Borger Ruud. Damski pokal za najboljšega skakalca v kombinaciji si je osvojil Sigmund Ruud.

Po končanem skakanju se je nudi publiki nov interesantni prizor. Po krasnem doskoku se je vsula publika ter ga popolnoma pomandrala. Takoj nato sta se otvorili dve partiji in pričelo se je srdito kepanje, pri katerem so imeli sigurno nadmoč »gornji«. Nato je sledilo strastno drsanje po doskoku, tako so skakalnico popolnoma onemogočili. Nam jo je bilo kar žal. Toda tu je to navada: prihodnjič se bo skakalo sele 2. marca 1931.

Nazaj grede smo z natrpanega vagona opazovali ogromne mase ljudstva, ki so se »vile« proti mestu ter okupirale takoj vse lokale: tako je končal ta znameniti, nepozabni dan!

Ponedeljek je prinesel tekmovalcem:

50 km smuški tek!

Napor, kakršnega se izbere le za holmenkollensko petdesetko. Tekmovalci so bili obvezno zdravniško pregledani. Startalo je vsega 146 konkurentov. Od naših oba brata Janša. Zadnja preizkušnja! Da-li tudi tu vzdrže Norvežani? Svoje favorite Rudstattna, Bordahla in Hovdeja niso pustili startati v kombinaciji, da se bolje pripravijo in odpočijejo za težki boj. Start in cilj je bil zopet pri skumizeju. Izvanredno zanimanje publike je nudilo dokaz, da se vsi danes najvažnejše in najznamenitejše tekmovalci, pred katerim imajo celo Norvežani respekt. Proga je vodila po takozvani Nordmarken. V primeru z obema 17 km tekoma je bila mnogo težja ter zahtevala od vsakega tekmovalca absolutno obvladane terenskih težkoč, ob enem pa nudile krasno sliko vseh snežnih lepot Norveške. Zopet najodličnejša organizacija. Tek do devet desetih po gozdu. Na 20., 27. in 35. km sijajno urejena okrepečevalnica, gosto zasedena po publiko. Tekom proge se je vnel gigantizem boj za prva mesta med nordijskimi narodi. Telefon je sprotil obveščal publiko o stanju, ki je nagibalo enkrat za ene, enkrat za druge in tako zneviral publiko do skrajnosti. No šved Utterstrin se je izkazal vseeno kot lačnega ter z 3.53.14 potisnil na drugo mesto Rudstattna, ki je bil le za 53 sekund slabši Kot moštvo pa zopet najboljši Finci, ki so zasedli 3., 4., 6., 9. in 14. mesto. Najboljši Srednjeevropskec je postal Josef Německý, CSR v 4.33.36, kot 42. Nemški favorit Wahl je postal 48. v 4.41.16, Poliek Cech z 4.48.04 pa 53.

Kot 57. je pasiral cilj

naš prvak Josko Janša

z 4.54.42! ter s tem dosegel netreniran sijajen uspeh! Za njim se vrsti še 31 konkurentov! Izmed Srednjeevropskecev: Wampfler, Švica, Kuraš, Poljska, Zeier, Švica. Potolkel je 25 Norvežanov ter Japonca Take Asoja, ki se je pripravil za ta tek tri tedne na Finse. Pred njim so se plasirali le Německý in Ferstauer, CSR, Wahl, Nemčija, Czech, Poljska in Kung, Švica. Cela vrsta konkurentov je izstopila. Med njimi Firere in Mulle nemški prvak. Janko Janša se je plasiral kot 85. v 5.30.04, pustel za seboj še dva Norvežana. Zadnji je prišel na cilj Madžar Čezyek.

Tako se je končal zadnji Holmenkollenski dan, katero težko preizkušnjo smo mi častno prestali. Teja uspeha smo zelo veselili. Čestitasti so nam razni vplivni funkcionarji. Omenjeni smo bili v posebni kritiki Sportmana, ki je pohvalil formo in stil Joskota. Neka ilustracija je prinesla njegovo sliko.

Zvečer se je vršila razdelitev daril za kombinacijo in 50 km tek, ki je potekla kar najsvetleje. Pri vstopu v dvorano smo bili aklamirani. Spremlj nas je naš generalni konzul Sam. Eie s sinom.

Po razdelitvi smo bili gostje Foreningena v sijajnih dvoranah industrijske palače, ki so bile natlačeno polne. Večerji je sledil ples do pozne ure. Pri tem smo spoznali celo vrsto odličnih osebnosti. Predsednik Foreningena nam je specijelno nazdravil.

Jutri sledi obisk pri ing. Hanssensu v Kongsbjergu in temu sledi povratek v domovino!

Graški Sportklub : Svoboda

Grazer Sportklub nastopi danes, v soboto, ob 16 na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta, proti SK Svoboda. Svoboda je prav prošle nedeljo dokazala, da se nahaja v formi. Zanimivo bo, kako se bodo Svobodasi odrezali proti punanemu močnemu gostu. Upajmo, da bodo skušali doseči vsaj časten rezultat.

Jutri, v nedeljo, se bo nudi naši sportni publiki zanimiv dvojni program. Ob 14.15 bo odigrala Ilirija prvenstveno tekmo z Hermesom in sicer kot predtekmo GSK : ASK Primorje. Nastopi med našo Ilirijo in Hermesom so bili vedno zanimivi in upajmo, da bo tako tudi jutri. Oba kluba pošljeta v boj svoje najboljše sile. Več izglelov na zmago ima vsekakor Ilirija, toda v nogometu iznenađenja niso redka.

Ob 16 nastopi ASK Primorje proti graškim gostom. Obe tekmi — prvenstvena Ilirija : Hermes in mednarodna ASK Primorje : GSK — se odigrata na igrišču ASK Primorja. Vstopnina skupna.

Ta aranžma bo naša publika prav gotovo odobrila z velikim posetom tekem.

Iz klubov

Slalom tekma za srednješolski prehodni pokal, razpisal po SK Iliriji, se vrši v nedeljo, dne 9. t. m., v okolici Trčice. Odhod iz Ljubljane (gl. kolodvor) v nedeljo jutraj ob 7.50. — SK Ilirija.

SK Ilirija (Hazerska in lahkoatletika sekcija). Danes popoldne se vrši zdravniški pregled igralj in atletinj. Pregled je strogo obvezen. Sedeče članice se morajo zglasti točno ob 15 v šolski polikliniki, t. j. na učiteljsku na Resljevi cesti: Hafner, Janežič, Papež I, II in III, Adler, Stadler; ob 16 se morajo javiti sledeče članice: Pustisek, Doberlet, Kezele, Jarc I in II, Srebrnič, Errath. Za ostale se določa čas tekem prihodnjega tedna. Ob 16.30 cross-country trening. Jutri popoldne ob 10.30 obvezen trening za vse igralke in atletinje na igrišču. Apeliram na vse članice, da posejajo treninge točno in polnostevilno, ker stimo tik pred novo sezono. Vse one, ki morajo danes k zdravniškemu pregledu, naj oblečejo kopalno obleko, po možnosti triko. — Načelnik sekcije.

Slalom

(Donos k prireditvi SK Ilirije dne 9. t. m. pri Sv. Ani nad Trčicem.)

Beseda »slalom« izhaja, tako mi je razlagal Norvežan ing. Hanssen, iz staronordijskega ter pomeni nekaj vjugastega. V današnjem pomenu besede pa je slalom vjugasta črta v snežnem pobočju. Za smučarja je naravni slalom: proga po strmih pobočju z mnogimi zaprekami (dreve, skale, gumovje itd.) med katerimi se presmuka navzdol. — Slalom zahteva popolno obvladanje smučti, odločnosti in prisotnosti duha. Predpogoji, za izvedbo je torej brezhibna tehnična izvežbanost v smučanju.

Propagatorji slaloma so bili predvsem Angličji. Za temi so ga pričeli sistematično gojiti Švicari. Sklep 10. mednarodnega smučarskega kongresa l. 1928 v St. Moricu pa ga pripisuje vsem članom v študij in na mednarodnem smučarskem kongresu, ki se vrši te dni v Oslu, se bo odločilo, da-li se uvede kot posebna disciplina v mednarodni tekmovalni program.

Bistvo slalom tekme je v kratkem sledeče:

Za slalom tekmo se izbere prilično strmo pobočje. Višinska diferenca med startom in ciljem naj znaša najmanj 150 m. Proga naj ne bo prekratka. Določena je z zastavicami med katerimi mora tekmovalec čim hitreje navzdol. Zastavice so postavljene tako, da mora tekmovalec uporabljati vse mogoče like in skoke ako hoče hitro mimo njih. Ako tehnično ni na višku podira zastavice, ali pa vsled brzine ne ostane v progi. V prvem primeru izgubi nekaj točk, v drugem pa mora nazaj do mesta, kjer je zapustil progo in zgubi s tem na času. Za izvesten del proge se lahko določi zabrano padca in se za vsak padev v tem delu odšteje nekaj točk; sicer padci niso zabranjeni, ker je tekmovalec radi izgube na času itak že kaznovan. Dva do tri pare zastavic nadzira po en nadzornik. Za vsako odbito točko se prišteje k času od starta do cilja izvesten čas (n. pr. ako podere tekmovalec zastavice 10 sekund, ako smukne samo z eno nogo med parom zastavic 5 sekund itd.). Tekmovalce, ki ima najkrajši čas (ki je torej najhitreje presmukal progo in je napravil najmanj napak) je zmagovalec. — Tekmuje se po (sedaj še) začasnem pravilniku in sicer po možnosti na dveh progah. Prvič na strjenem snegu, drugič v prhkem (mekhem). Najboljši iz tekem na trdem snegu si lahko izvoli staršno številko za drugi del tekem v prhkem snegu; slede mu tekmovalci po vrstnem redu doseženih rezultatov na trdem snegu.

Prvo slalom tekmo v naši državi je izvedla v zimi 1929 SK Ilirija.

Uvidevši važnost tehnične izvežbanosti je razpisal prehodni pokal za srednješolce. Lani se je uspela prirediti vršila pod Sv. Ano nad Trčicem. Pokal si je priborila v enoletno posesi skupina drž. realk v Ljubljani.

Gledalcem nudi slalom, razen smuških skokov, največ užitka, ker opazuje tekmovalca lahko na celi progi od starta do cilja. Šika.

Radio

Obtrne in trgovske kroge opozarjamo na nedeljsko predavanje g. I. Ogrina v radiu ob 10.20 dop. o »Obtrni in trgovini v preteklosti in sedaj«.

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 8. marca: 12.30 Reprežne glasbe, 18. Casovna napoved, bora, reproduc, glasba. 18.30 Iz današnjih dnevnikov. 17. Koncert Radio-orkestra. 18. Propagandno predavanje o Dalmaciji v slovenskem, nemškem in češkem jeziku. 18.30 Dr. Ivan Grafeauer: Nemščina. 19. Delavstva ura. 20. Prenos iz Beograda. 22. Casovna napoved in poročila. 22.15 Laska glasba.

Nedelja, 9. marca: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10. Dr. Ciril Poločnik: Versko predavanje. — 10.20 I. Ogrin: Obtrni in trgovina v preteklosti in sedaj. — 11. Koncert Radio-orkestra. Vmes poje gđc. Stefka Korenčanova ruske pesmi. — 15. Ing. Edi Fugina: Zamakanje in osuševanje zemljišč. — 15.30 Reproduciranja glasba — 16. Prenos iz Celja: Pevski koncert celjske Glasbene Matice. — 20. Pevski koncert g. Pavle Lovsetove (Ameriške pesni. — ponovitev). — 21. Koncert Radio-orkestra. — 22. Casovna napoved in poročila, nadaljevanje koncerta.

Drugi programi:

Nedelja, 9. marca.

Belgrad: 9. Prenos službe božje iz Saborne cerkve — 10.30 Reproduciranja glasba — 12.30 Koncert orkestra — 16. Koncert ciganskega orkestra — 17.30 Koncert nacionalne glasbe — 19.30 Večer mladih pisateljev — 20.10 Kabaretni večer — 21.55 Narodne pesmi s klavirjem. — Varšava: 10.15 Prenos službe božje — 12.10 Simfonična matineja varšavske filharmonije — 17.40 Koncert orkestra — 20.15 Ljudski koncert — 21.45 Prenos iz Poznanja. — Budapest: 10. Nabožna glasba — 11.15 Protestantska služba božja — 16.15 Glasbena matineja — 17.50 Pesta radio-ura — 19. Tri enodejanke — 20.45 Pevski koncert, nato koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 10.30 Orgelski koncert — 11. Koncert dunaj. simfoničnega orkestra — 15. Koncert orkestra — 17.10 A. Schäfer čita iz listnih del — 18. »Götterdämmerung«, opera (Wagner). — Milan: 10.45 Nabožna glasba — 12.30 Koncert radio-orkestra — 16. Komedija — 16.30 Koncert radio-orkestra — 19.15 Večerni koncert radio-orkestra — 20.30 Prenos opere iz Torina, nato plesna glasba do 0.30. — Praga: 20. Koncert orkestra na pihala — 21. Koncert pevškega kvarteta — »21.30 Violinski koncert J. Stepaneka. — Langenberg: 17.30 Doživljaji dr. Dolitla — 20.20 »Don Pasquale«, kom. opera (Donizetti), nato plesna glasba — Rim: 10. Nabožna glasba — 11. Dantejeva proslava — 13. Koncert radio-kvinteta — 16.30 Popoldanski koncert orkestra — 21.02 »La Boheme«, lirčna opera (Puccini). — Berlin: 19. Zborni koncert — 20 »Madame L'Archiduc«, opereta (Offenbach). — Katovice: 10.15 Prenos službe božje — 12.10 Simfonični koncert — 16. Ljudski koncert radio-orkestra — 17.40 Koncert iz Varšave — 19.20 Malo glasba — 20.15 Prenos iz Poznanja — 21.45 Literarna ura — 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 18.35 Koncert argentinske orkestra — 19. Orgelski koncert — 19.30 Simfonični orkester — 20. Koncert solistov — 20.36. Slagerji. — 21. Večerni koncert orkestra. — Moravska Ostrava: 8.30 Orgelski koncert — 9. Nabožna glasba — 11. Glasbena matineja — 12. Koncert orkestra — 15.45 Slovaska glasba — 16. Koncert češke filharmonije — 19. Orkestralni koncert — 20. Koncert orkestra na pihala — 21. Koncert zabavne glasbe.

X. dražba kož divjadi

25. marca 1930 na Ljubljanskem velesejmu!

Kože sprejema do dne 23. marca

»Divja koža«, Ljubljana, Velesejem.

Lovci, izkoristite to ugodno priložnost za dobro vnovčenje vašega blaga, ki se vam zadnjikrat v tem letu nudi!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 din. Najmanjši znesek 5 din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglede strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 20 din.

Najmanjši znesek 10 din. Pristojbina za šifro 2 din. Vsak oglas, ki ne plača pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10349 tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Dekle

želi mesto pri boljših ljudeh, najraje v Ljubljani, večja vseh hišnih del, tudi kuhanja. Naslov pove uprava pod št. 2708.

Žagovodja

z dolgoletno izkušnjo — veče vsakršne manipulacije in popravil, išče mesto na žagi z enim polnim jarmom ali več bečanskimi jarmi. Nastopi takoj. Naslov pri upravi lista pod št. 2750.

Službodobe

Služba organista

in cerkvenika se razpisuje v Metliki. — Župni urad Metlika.

Hlapec h konjem

priden in trezen, se sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2625.

Korespondentinja

samostojno, iščemo za takojšen nastop in stalno službo, perfektno v slovenskem, nemškem in po možnosti srbo-hrvaškem jeziku. Obširne ponudbe v navedenih jezikih s sliko, navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače prosimo na Stock Cognac Medicinal d. d., Slav. Požega.

Strojepiska

praktikantinja — večja nemške in slovenske stenografije, se sprejme takoj. Ponudbe pod šifro »Strojepiska« na upravo »Slovenca« pod št. 2647.

Dva tehnika

sprejme gradbeno podjetje v Ljubljani. Takojšnji nastop. — Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod št. 2667.

Sedlarskega vajenca

od pošten, staršev sprejem. — Ivan Miklavčič, sedlar, Cerklje p. Kranju.

Vajenca

pridnega, zdravega in poštenega z zadostno šol. izobrazbo sprejme takoj. Špecerijska trgovina F. Dolenc, Kranj.

Izveščana kuharica

se išče za na graščino na Dolenjskem. Ponudbe pod »Zanesljiva kuharica« na upravo »Slovenca«.

Pomočnika

boljšo moč, kateri zna vsako delo, tudi fino — sprejme takoj Martin Šporec, krojač, Sv. Jurij ob juž. žel.

Dekle

za vsa hišna dela, ne premlado, pošteno in pridno, iščem. Sprejemem le resna dekleta, ki žele trajno službo v dobri rodbini. — Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 2032.

Objave

Svarilo

Podpisana tem potom svariva vsakogar, da nima nihče pravice denar krasiti v našem imenu, ako se tudi dotični izkaže s kakim od nas izdanim pooblastilom. Istotako ne priznava nikakih naročil niti plačil, ki niso od naju osebno naročena.

Ljubljana, 7. marca 1930

Filip Pristou starejši & Franc Bricelj,

lastnika trdnice PRISTOU & BRICELJ, spec. atelje za črkoslikar.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konc. Camernik, Ljubljana Dunajska c. 36 (Jugoavto) — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana Pleiweisova cesta št. 52.

Denar

Kot družabnica

se sprejme za novo preurejeni hotel na Bledu poštena, krščanska gospodinja, ki je dobro verzirana v vseh hotelskih poslih ter more vložiti vsaj 250.000 Din. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Samostojna hotelirka« št. 2630.

Vnajem

Pisarniški lokal

v I. nadst. na Dunajski cesti se odda takoj. — Vprašati pri Gospodarski zvezi, Ljubljana, Dunajska cesta.

Gostilno

ali lokal za okrepčevalnico (Bufet - vinotoč in delikatese) iščem v najem v prometnem kraju. — Ponudbe prosim na ogl. oddelek »Slovenca« pod: »Prometna točka 2718«.

Gostilno

z nekaj posestva iščem v najem. Lahko je zraven tudi mesarija ali trgovina. Osebnost imam. — Ponudite pod »Dobra kuhinja« na oglasni oddelek »Slovenca« št. 2717.

Žago v akord

prevzame žagarski mojster, več vseh žagarskih del in popravil. Ponudbe na upravo lista pod št. 2751.

Posestva

Več stavbišč

v Kamniku, 5 minut od kolodvora, v solnčni legi. v meri circa 300 m², po 22 Din m², napredaj. Pojasnila daje Janko Stare. Kamnik, Perovo 40.

Zidana hiša

z leseno drvarnico, hiša prikladna za ureditel trgovine, v prometnem industrijskem kraju v Mežici, se bo prodala na javni dražbi dne 3. aprila t. l. ob 9 dopoldne pri sodišču v Prevaljah. Cenilna vrednost 80.300 Din.

Posestva, hiše, vile, gostilne, trgovine, prodajna ugodna Zagorski, Maribor, Tattenbachova ul. 19.

Razno

PRIMARIJ

Dr. Rihard Jug

ne ordinira do 16. marca.

Kupimo

20% bone

kupi in plačuje najbolje Franc Reiser, trgovec - Kopitarjeva ulica 1 (pri mesarskem mostu).

20% kronske bone kupuje A. Krische, Ljubljana, Ilirska ulica 21.

Prodamo

Šivalne stroje

pod najugodnejšimi pogoji (tudi na obroke) prodaja Avgust Pečnik, Stozice, p. Jezica pri Ljubli.

Puhasto perje

kg po 130 Din in čist beli po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto bele goske kg po 38 Din razpošilam puh kg po 300 Din — L. Brozovič Zagreb Illica 82 Kemična čistilna perla.

Poravnalni stroj

(Abichtmaschine), nekoliko rabljen, proda za nizko ceno Franc Eriavec »Pri zlati lopati« — Ljubljana Wolfova ul. 12.

Obič

Vezenje

nevestnih oprem, zaves, pregrinj, najcenejše in najfinije Matek & Mikeš Ljubljana, poleg hotela Štrukelj — Enflanje, ašuriranje, predtiskanje takoj.

Vino

zajamčeno pristno, štajersko, dolenjsko in dalmašinsko, se toči v gostilni T. Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 43. Nizke cene!

Dežne plašče

za dame in gospode, perline za dečke in odrasle tople podloge k dežnim plaščem itd. kupite najbolje v specialni trgovini Jancigaj, Tavčarjeva (Sodna) I nasproti kavarni »Evropa«.

Tremog

in drva, suha — dobavlja I. Pogačnik, Bohoričeva 5. Telefon 2059.

20% kronske bone

kupuje v okviru svoje potrebe po dnevni ceni — ali ne pod 62%

Pučka štediona, C. i. jek.

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal. Požurite se!

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljani soprog, predobri oče, stari oče, svak in stric, gospod

ANDREJ MUSEC

posestnik in zidarski mojster v Dolenjem Logatcu

dne 6. marca opoldne po krajši, a mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v starosti 66 let, umrl.

Pogreb nepozabnega nam rajnega se bo vršil v soboto 8. t. m. ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti Martin hrib št. 10 na župno pokopališče v Dol. Logatcu.

Martin hrib, dne 7. marca 1930.

Žalujejo rodine:

MUSEC, OSTERMAN, CANKAR in COPAR.

Mizarji!

Zelo lep, na novo zrežan črešnjevi furnir dobite pri Ivanu Zakotniku, Ljubljana, Kobariška 45 (za Bežigradom).

Debele

luskinaste otrobe

kupite najceneje pri trdnici A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti surjim očesom CLAVEN je mas!

Dobite v lekarnah, drogerijah ali uvarnost iz trgovine in glavnega skladišča

M. HRNIAK črna — siva

Sveže najfinije norveško

ribie olie

iz lekarne Dr. G. PICCO. LI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko

izredno ceno

I. Matek LJUBLJANA, Aleksandrova 12

Aidova moka Din 4—

Polenta, zdrob : : : 3—

Koruzna činkv. moka : : : 2-75

Razpošilam vsake množine od 25 kg naprej.

Pavel Sedel, umetni mlis

Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

„SPECTRUM“ d.d.

tvornica ogledal in brušev, ogledal

Ljubljana VII

Celovška cesta 81 — Telefno 2343

Zagreb Osijek. Središnica : ZAGREB

Zrcalno steklo, portaino steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah kakor tudi brušene prozorne šipe, izobčene plošče, vsteklavanje v med. fina, navadna ogledala.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Izšel je

Traktat o tisku

Zgodovinska in primerjalna studija o nastanku, razvoju in zaprekah tiska, o vsebini in pomenu tiskov, prava in

tiskovne svobode

Spisal dr. Vladimir Knaflič.

V kratkem izide II. del. Skupaj trije deli.

Ta spis je

potreben

ne samo

novinarjem

pravnikom

publistom

politikom

avtorjem

marveč

prav posebno

vzgojiteljem, duhovnim

in po vetnim,

šolam,

občinam in županom,

zdravnikom in te. nikom,

funkcionarjem gremijev,

uradom, zavodom in

korporacijam,

sploh vsakomur, kdor kaj pomeni v javnem življenju ali zpolnje kakšno javno nalogo.

Je ena najpomembnejših naših publikacij!

Naroča se po dopisnici pri

Učiteljski tiskarni

v Ljubljani

V knjigarnah se za enkrat ne dobi, marveč se le po končani ekspedijijski subskribentom.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevski izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu

Vsak zvezek stane broširan Din 45—

elegantno vezan Din 60—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča nove postne pridige:

Cremers W., Was tut uns not! 7 Fastenpredigten und 2 Osterpredigten. 63 strani, nevezana Din 23.—

Füglein Gaudentius P., Licht vom Kreuzel 7 Fastenpredigten. 91 strani, nevez. Din 34.50.

Füglein Gaudentius P., Christentat durch Kreuzes-kraut! 12 Fastenbetrachtungen. 153 strani, nevez. Din 59.50.

Gengler Dr. Nikolaus, Die heiligen fünf Wunden. Fastenpredigten. 50 strani, nevez. Din 18.—

Gmelch Dr. J., Der Unsichtbare. Fastenpredigten über den lebendigen Gott. 77 strani, nevez. Din 25.—

Hamerle A. P., Herodes und sein Nachtrab. Sechs Fastenpredigten. 66 strani, nevez. Din 20.—

Homscheid A., Erlösung und Aufbau. Fastenpredigten. 217 strani, nevez. Din 67.50.

Kaim Emil, Fastenpredigten. 233 strani, nevez. Din 20.—, vez. Din 30.—

Linhardt R., Das Geheimnis des Kelches. 15 Fastenbetrachtungen. 150 str., vez. Din 56.—

Mure-Winands, »In jenen äußersten Stunden«. Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 214 strani, nevez. Din 56.—

Mure-Winands, »Des Königs Banner wallt empor«. Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 220 strani, nevez. Din 55.—

Mure-Winands, »O du mein Volk, was tat ich dir«. Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 208 str., nevez. Din 52.—

Obwegger Jakob, Des Erlösers letzte Stunden. 6 Fastenpredigten mit einer Karfreitagspredigt. 63 strani, nevez. Din 26.50.

Obwegger Jakob, Oelbergstunden. Fastenpredigten. 48 strani, nevez. Din 13.50.

Restle Cyrill P., Das große Geheimnis. Fastenpredigten über die Ehe. 80 strani, nevez. Din 26.—

Restle Cyrill P., Durch Kami zum Sieg. Sechs Fastenpredigten über die Geheimnisse des schmerzhaften Rosenkranzes. 62 strani, nevez. Din 20.—

Soiron Dr. Thadd. P., Jesus fragt. Fastenpredigten. 54 strani, nevez. Din 20.—

Ströbele Georg, Der Kampf gegen Christus. Passionsbilder. 61 strani, nevez. Din 24.50.

Zimolong Dr. Bertrand P., Der Kreuzweg Jesu durch unsere Zeit. Fastenpredigten. 64 strani, nevez. Din 23.50.

STOEWER

PISALNI STROJI ZA PISARNO IN POTOVANJE SO IZREDNO PRAKTICNI -- NA ZALOGI PRI

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

SELENBURGOVA 6 - TEL. 29-80

Kmetijsko gospodarsko društvo v Logatcu naznanja, da je danes opoldne umrl dolgoletni član načelstva, gospod

ANDREJ MUSEC

posestnik na Martin hribu.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 8. marca 1930 ob 5 popoldne od hiše žalosti na farno pokopališče v Dolenjem Logatcu.

Dolenji Logatec, dne 6. marca 1930.

Kmet. gospodarsko društvo v Logatcu